

Komisja
Europejska

UE &

Internetowa wersja tej publikacji, zawierająca linki do materiałów dostępnych w internecie, jest dostępna w formatach PDF i HTML pod adresem:

op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/pl

europa.eu/learning-corner/home_pl

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej
Serwis Redakcyjny i Ukierunkowane Działania Informacyjne
1049 Bruksela
BELGIA

Dokument ukończony w kwietniu 2023 r.

Tekst broszury opiera się na niemieckiej publikacji z 2010 r. pt. *Europa – informator dla młodzieży* autorstwa Eckarta D. Stratenschultego z Akademii Europejskiej w Berlinie. Na potrzeby niniejszego wydania publikacja ta została poprawiona i zaktualizowana przez Dyrekcję Generalną ds. Komunikacji Społecznej Komisji Europejskiej.

Print ISBN 978-92-76-60310-8
doi:10.2775/90088
NA-04-22-312-PL-C

PDF ISBN 978-92-76-60295-8
doi:10.2775/781448
NA-04-22-312-PL-N

HTML ISBN 978-92-76-99396-4
doi:10.2775/185119
NA-04-22-312-PL-Q

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2023

© Unia Europejska, 2023

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła. Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji reguluje decyzja 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39). W przypadku wykorzystania lub kopiowania elementów, które nie są własnością Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od podmiotów prawa autorskiego.

PRAWA AUTORSKIE

Wszystkie zdjęcia © Unia Europejska, z wyjątkiem:

Strona tytułowa: © Patrick Sheàndell O'Carroll/PhotoAlto
S. 1 © iStock.com/kentarcajuan, © iStock.com/lushik
S. 4 © iStock.com/kentarcajuan
S. 10 © iStock.com/lushik
S. 14 © iStock.com/molotovcoketail,
© iStock.com/TCmake_photo
S. 17 © iStock.com/molotovcoketail, © iStock.com/Macrovector
S. 18 © iStock.com/molotovcoketail
S. 20 © iStock.com/Macrovector, © iStock.com/lushik
S. 21 © iStock.com/molotovcoketail,
© iStock.com/in8finity
S. 22 © iStock.com/macrovector
S. 25 © Jacob Lund/stock.adobe.com
S. 29 © iStock.com/exdez, © iStock.com/macrovector
S. 31 © Hellenic Republic Ministry of Finance/Υπουργείο
Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας
S. 32 © iStock.com/AF-studio, © iStock.com/Askold Romanov
S. 35 © iStock.com/BRO Vector
S. 36 © iStock.com/DenPotisev
S. 38 © iStock.com/elenabs
S. 41 © iStock.com/Irina_Strelnikova
S. 42 © iStock.com/AF-studio, © iStock.com/appleuzr,
© iStock.com/vasabii
S. 43 © iStock.com/ADELART, © iStock.com/appleuzr,
© iStock.com/drmakkoy, © iStock.com/Jane_Kelly,
© iStock.com/TCmake_photo, © iStock.com/vasabii
S. 48 © engel.ac/stock.adobe.com, © iStock.com/da-vooda
S. 49 © New Africa/stock.adobe.com
S. 50 © iStock.com/Si-Gal
S. 51 © Mariusz/stock.adobe.com, © iStock.com/AF-studio
S. 52 © iStock.com/da-vooda, © iStock.com/ipopba/stock.adobe.com
S. 53 © iStock.com/aurielaki,
© iStock.com/Yuriy Bucharskiy
S. 55 © Dlgilife/stock.adobe.com
S. 56 © iStock.com/da-vooda,
© Travel mania/stock.adobe.com
S. 58 © iStock.com/shironosov
S. 60 © pressmaster/stock.adobe.com
S. 61 © iStock.com/Varijanta, © iStock.com/AlisaRut,
© alisa_rut/stock.adobe.com
S. 64 © iStock.com/Nastco, © luzitaniya/stock.adobe.com,
© iStock.com/Tom Nulens, © iStock.com/Sensvector
S. 65 © Seventyfour/stock.adobe.com
S. 68 © iStock.com/da-vooda, © BrAt82/stock.adobe.com,
© sdecoret/stock.adobe.com
S. 69 © iStock.com/Irina Ku
S. 70 © iStock.com/urbazon
S. 76, *Source*: Wikimedia Commons, author Tangopaso, released
into the public domain.

UE &

J A

UE &

JA

Broszura ta przeznaczona jest dla nastolatków w wieku od 15 do 18 lat zainteresowanych tematyką europejską. Przeczytacie w niej, jak powstała Unia Europejska – w skrócie „UE”, na jakich wartościach się opiera, jak funkcjonują jej instytucje i jak wpływa ona na życie codzienne mieszkańców Europy. Dowiedziecie się również, jak UE radzi sobie ze współczesnymi wyzwaniami, takimi jak zmiana klimatu, świat cyfrowy i pandemia COVID-19. Działania, jakie UE podejmuje dzisiaj, będą kształtowały Waszą przyszłość.

Unia Europejska, jaką znamy dzisiaj, była budowana przez wiele lat. Co jakiś czas wprowadzane są nowe reformy i wkrótce to Wasze pokolenie zacznie decydować o kierunku jej rozwoju. Dlatego pora, abyście wyrobili sobie własną opinię na temat UE. Ta broszura i zawarte w niej zadania mogą Wam w tym pomóc:

europa.eu/learning-corner/eu-me_pl

Broszurze towarzyszy [kwiz internetowy](#), który jest świetnym sposobem na odświeżenie sobie niektórych z omawianych tu zagadnień: europa.eu/learning-corner/quiz_pl

Więcej materiałów na temat UE we wszystkich językach urzędowych UE znajdziecie na stronie internetowej „Kącik edukacyjny”:

europa.eu/learning-corner/learning-corner_pl

Uwagi lub sugestie dotyczące tej broszury prosimy przesyłać e-mailem na adres: comm-publi-feedback@ec.europa.eu.

UE &
JA

ROZDZIAŁ 1
CZYM
JEST UNIA
EUROPEJSKA?

6

ROZDZIAŁ 2
W JAKI
SPOSÓB
FUNKCJONUJE
UNIA?

15

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 3
JAK UE
WPŁYWA NA
NASZE ŻYCIE
CODZIENNE?

28

ROZDZIAŁ 4
CZYM
ZAJMUJE SIĘ
UE?

44

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ 71
DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ NA TEMAT UE 78

OD CZASU UTWORZENIA UNII EUROPEJSKIEJ W 1957 R. POWIĘKSZYŁA SIĘ ONA Z 6 DO 27 PAŃSTW. KRAJE TE POŁĄCZYŁY SIŁY, ABY WSPÓLNIE DZIAŁAĆ NA RZECZ LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI. KTÓRE PAŃSTWA SĄ CZŁONKAMI UE I KIEDY PRZYSTĄPIŁY DO UNII? W TYM ROZDZIALE OPISANO, JAK UE STAŁA SIĘ TYM, CZYM JEST OBECNIE, A TAKŻE CO SPRAWIA, ŻE JEST TAK WYJĄTKOWA.

ROZDZIAŁ 1

CZYM JEST UNIA EUROPEJSKA?

Państwa członkowskie UE

Unia Europejska jest wyjątkowym partnerstwem między 27 krajami europejskimi, które nazywane są państwami członkowskimi lub krajami UE. Ich wspólny obszar obejmuje większość Europy. W UE mieszka około 447 mln ludzi, czyli około 6 proc. ludności świata. Obywatele krajów UE są również obywatelami UE.

ZADANIE NR 1

JAKIE PAŃSTWA NALEŻĄ DO UE?

Przyjrzyjcie się liście flag i nazw państw po prawej stronie. Wszystkie te kraje leżą w Europie, ale nie wszystkie są członkami Unii Europejskiej. Wskażcie, które z nich są krajami UE, a następnie znajdźcie je na mapie. Jeśli potrzebujecie pomocy, możecie ją znaleźć na tej stronie internetowej: europa.eu/!xUQhgq.

Uwaga: Wielka Brytania zagłosowała za opuszczeniem UE w referendum krajowym w czerwcu 2016 r. i opuściła ją w 2020 r.

	ALBANIA
	ANDORA
	AUSTRIA
	BELGIA
	BIAŁORUŚ
	BOŚNIA I HERCEGOWINA
	BUŁGARIA
	CHORWACJA
	CYPR
	CZARNOGÓRA
	CZECHY
	DANIA
	ESTONIA
	FINLANDIA
	FRANCJA
	GRECJA
	HISZPANIA
	HOLANDIA
	IRLANDIA
	ISLANDIA
	LIECHTENSTEIN
	LITWA
	LUKSEMBURG
	ŁOTWA
	MACEDONIA PÓŁNOCNA
	MALTA
	MOŁDAWIA
	MONAKO
	NIEMCY
	NORWEGIA
	POLSKA
	PORTUGALIA
	RUMUNIA
	SAN MARINO
	SERBIA
	SŁOWACJA
	SŁOWENIA
	SZWAJCARIA
	SZWECJA
	TÜRKIYE
	UKRAINA
	WATYKAN
	WĘGRY
	WIELKA BRYTANIA
	WŁOCHY

ZADANIE NR 2

CO WIESZ O KRAJACH UE?

Wyobraźcie sobie, że pracujecie w agencji turystycznej w swoim kraju. Wybierzcie dwa kraje UE, które znacie najlepiej. Napiszcie o nich krótką notkę dla turystów. Na przykład: ile osób mieszka w tych dwóch państwach i jakie miasta są ich stolicami? Co te kraje mają do zaoferowania odwiedzającym (potrawy, kultura, język itp.)?

CZY WIECIE, ŻE ...?

UE ma dziewięć regionów, które są położone z dala od kontynentu europejskiego. Te terytoria zamorskie (znane również jako „regiony najbardziej oddalone”) to: Gujana Francuska, Gwadelupa, Martynika, Majotta, Reunion i Saint-Martin (Francja), Azory i Madera (Portugalia) oraz Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania).

Języki urzędowe UE

Unia Europejska ma 24 języki urzędowe.

Dlaczego aż tyle? UE nie istniałaby bez swoich państw członkowskich i obywateli. Ponieważ Unia jest organizacją demokratyczną, musi porozumiewać się z rządami państw członkowskich, swoimi mieszkańcami, przedsiębiorstwami oraz organami administracji w ich własnych językach. Wszyscy mieszkańcy UE mają prawo do informacji o działaniach, które są podejmowane w ich imieniu, a także o tym, na co przeznaczane są ich podatki i jakich zasad muszą przestrzegać. Powinni także mieć możliwość uczestniczenia w sprawach UE bez konieczności wcześniejszego opanowania innego języka.

DOBRÓ ÚTRO / BUENOS DÍAS
DOBRÉ RÁNO / GODMORGEN
GUTEN MORGEN / TERE HOMMIKUST
KALIMERA / GOOD MORNING
BONJOUR / DIA DUIT
DOBRO JUTRO / BUONGIORNO
LABAS RYTAS / LABRĪT
JÓ NAPOT / L-GĦODWA T-TAJBA
GOEDEMORGEN / DZIEŃ DOBRY
BOM DIA / BUNĂ DIMINEAȚA
DOBRÉ RÁNO / DOBRO JUTRO
HYVÄÄ HUOMENTA / GOD MORGON

CZY WIECIE, ŻE ...?

Możecie napisać do instytucji UE w dowolnym z 24 języków urzędowych UE i otrzymać odpowiedź w tym samym języku?

ZJEDNOCZENI W RÓŻNORODNOŚCI

Wartości europejskie

Czy słyszeliście kiedyś wyrażenie „**Zjednoczeni w różnorodności**”? Jest ono mottem UE i odzwierciedla wartości, na których jest ona oparta. Chociaż każdy kraj UE ma własną kulturę, język i tradycje, wszystkie wyznają te same wspólne wartości, które członkowie Unii Europejskiej muszą szanować.

Jedną z podstawowych wartości, która jednoczy wszystkie państwa członkowskie, jest demokracja. Oznacza to, że członkami Unii mogą być tylko państwa demokratyczne. Inne wartości wspólne dla wszystkich krajów UE to poszanowanie godności ludzkiej, wolności, równości, praworządności oraz praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

UE opiera się na **sześciu podstawowych wartościach**, które stanowią fundament naszego społeczeństwa:

- poszanowanie godności ludzkiej
- wolność
- demokracja
- równość
- praworządność
- poszanowanie praw człowieka, w tym praw mniejszości

O te wartości walczone przez wiele lat i to one ukształtowały społeczeństwo, w którym dziś żyjemy.

Wartości UE są zapisane w traktatach UE oraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Są to bardzo ważne dokumenty prawne i ponieważ wszystkie kraje UE je zatwierdziły – muszą przestrzegać zapisanych w nich postanowień.

Traktaty UE zawierają zasady kierujące pracami UE. Od czasu do czasu są one aktualizowane, na przykład w przypadku przystąpienia nowych państw lub zmian w sposobie funkcjonowania UE. Najnowszym traktatem jest **Traktat z Lizbony**, który podpisano w stolicy Portugalii w 2007 r.

Dowiedz się więcej na temat traktatów UE: europa.eu/!bbyRD4.

Wraz z Traktatem z Lizbony w życie weszła Karta praw podstawowych Unii Europejskiej. Określono w niej prawa i wolności, które przysługują wszystkim ludziom mieszkającym w UE, takie jak prawa osobiste, gospodarcze i społeczne. Aby odzwierciedlić cechy współczesnego społeczeństwa, Karta zawiera nowsze prawa podstawowe, takie jak

gwarancje dotyczące ochrony danych i bioetyki. Zawiera również szczegółowe zapisy dotyczące praw osób poniżej 18 roku życia, gwarantujące, że **prawa dzieci** są częścią praw człowieka, których UE i jej państwa członkowskie zobowiązują się przestrzegać i które zobowiązują się chronić.

Więcej informacji na temat **Karty praw podstawowych** UE znajdziecie na stronie: fra.europa.eu/pl/eu-charter, a jeśli chcecie dowiedzieć się więcej o **strategii UE na rzecz praw dziecka**, odwiedźcie stronę: ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child_pl

Od 6 do 27 krajów UE

Unia składa się z bardzo różnych państw. Krajem UE o największej liczbie ludności są Niemcy, które mają około 84 mln mieszkańców, natomiast kraj o najmniejszej liczbie ludności – Malta – ma 500 tys. mieszkańców. W UE ludzie posługują się różnymi językami i używają trzech różnych alfabetów (łacińskiego, greckiego i cyrylicy). Każdy kraj ma swoje tradycje, kultury, potrawy i święta.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Flaga europejska przedstawia okrąg złożony z dwunastu złotych gwiazd na błękitnym tle.

Została przyjęta w 1984 r. przez Unię Europejską (która wówczas nazywała się Europejską Wspólnotą Gospodarczą) i obecnie powiewa nad budynkami, parkami i pomnikami w całej Europie. Liczba gwiazd nigdy się nie zmienia – zawsze wynosi 12. Symbolizują one jedność, solidarność i harmonię między narodami Europy.

ZADANIE NR 3

CO WARTOŚCI I ZASADY UE OZNACZAJĄ W PRAKTYCE?

Część 1. Wstawcie krzyżyk w prawidłowej kolumnie dla każdego z poniższych ośmiu pytań. W małych grupach omówcie, co Waszym zdaniem dany kraj może, a czego nie może robić, jeśli chce należeć do UE.

Państwo...	(A) może zostać członkiem Unii Europejskiej	(B) nie może zostać członkiem Unii Europejskiej
1. które nie zapewnia wolności prasy		
2. które stosuje karę śmierci		
3. które pozwala obywatelom organizować protesty antyrządowe		
4. w którym odbywają się regularnie wybory do parlamentu		
5. w którym wojsko kształtuje życie polityczne, a nawet ingeruje militarnie w politykę wewnętrzną		
6. w którym obywatele pozostają niewinni do momentu stwierdzenia ich winy przez sąd		
7. w którym istnieje tylko jedna partia polityczna, która zawsze tworzy rząd		
8. które zapewnia ochronę mniejszości, nawet jeżeli większość jest przeciwko nim		

Część 2. W małych grupach wybierzcie dwie spośród sześciu wartości UE wymienionych poniżej i omówcie, co te wartości dla Was znaczą.

- ▶ Demokracja
- ▶ Godność człowieka
- ▶ Wolność
- ▶ Równość
- ▶ Praworządność
- ▶ Poszanowanie praw człowieka

Jak się to wszystko zaczęło?

Po dwóch wyniszczających wojnach światowych w pierwszej połowie dwudziestego wieku (w latach 1914–1918 i 1939–1945) ludzie byli zdeterminowani, by nie dopuścić, żeby coś takiego zdarzyło się ponownie.

W latach 1945–1950 szereg polityków europejskich, w tym Robert Schuman, Konrad Adenauer, Alcide De Gasperi i Winston Churchill, rozpoczęło proces tworzenia Unii Europejskiej, w której dziś żyjemy. Ich wizją było zjednoczenie państw europejskich pod względem gospodarczym i politycznym w celu zapewnienia długotrwałego pokoju i dobrobytu.

9 maja 1950 r. minister spraw zagranicznych Francji Robert Schuman zaproponował wspólną koordynację produkcji stali i wydobywania węgla. Były to wówczas surowce używane podczas wojny – węgiel jako źródło energii, a stal do produkcji broni i maszyn. Dzięki wspólnej koordynacji ich produkcji żaden kraj nie mógłby potajemnie zbroić się przeciwko innym. W następstwie tej propozycji w 1952 r. powstała Europejska Wspólnota Węgla i Stali. Została założona przez sześć sąsiadujących ze sobą krajów – Belgię, Francję, Holandię, Luksemburg, Niemcy i Włochy – i położyła podwaliny pod UE, jaką znamy dzisiaj.

Więcej na temat ludzi i polityków, którzy przez lata kształtowali Unię Europejską, dowiedzie się z naszej **serii Pionierzy UE**:

europa.eu/lgbnF3P

1957

TRAKTAT RZYMSKI:

EUROPEJSKA
WSPÓLNOTA
GOSPODARCZA

Bazując na Europejskiej Wspólnocie Węgla i Stali

Kilka lat później sześć państw założycielskich postanowiło rozszerzyć swoją współpracę na inne sektory gospodarki. W 1957 r. podpisano traktat rzymski ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą. Traktat ten wszedł w życie rok później, w 1958 r. Jego pierwotnym celem było wspieranie handlu i dalszej integracji gospodarczej między uczestniczącymi krajami.

Nowi członkowie

W 1973 r. do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej przystąpiły Dania, Irlandia i Wielka Brytania (*). Kilka lat później, po upadku dyktatur prawicowych w Europie Południowej, trzy kraje uzyskały prawo do ubiegania się o członkostwo. Pierwszym

z nich była Grecja, która dołączyła w 1981 r. Następnie w 1986 r. dołączyły Portugalia i Hiszpania. W 1993 r. powstała Unia Europejska, do której dwa lata później przystąpiły Austria, Finlandia i Szwecja. W ten sposób liczba członków UE wzrosła do 15.

(*) Wielka Brytania wystąpiła z UE w 2020 r.

Wkrótce po drugiej wojnie światowej Europa została podzielona przez żelazną kurtynę na część wschodnią i zachodnią – rozpoczęła się trwająca 40 lat zimna wojna. Symbolem tego podziału był mur berliński, który podzielił Berlin na dwie części. Po upadku komunizmu w 1989 r. postkomunistyczne kraje Europy Środkowej i Wschodniej rozpoczęły proces demokratyzacji oraz podjęły starania o przyjęcie do UE.

W 2004 r. do UE przystąpiło osiem państw z Europy Środkowo-Wschodniej. Były to: Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry. W tym samym roku członkami UE zostały również dwie wyspy położone na Morzu Śródziemnym, czyli Cypr i Malta. W 2007 r. do UE przystąpiły Bułgaria i Rumunia, a w 2013 r. – Chorwacja.

Przyjęcie nowych członków UE pozwoliło rozszerzyć wspólny rynek i przyczyniło się do utrzymania pokoju i dobrobytu w Europie. Każde nowe państwo członkowskie musi być gotowe do podpisania traktatów i przyjęcia całego dorobku prawnego UE. Musi przestrzegać wartości UE, w tym zasad wolności, demokracji, praworządności oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód.

Poza swoimi granicami UE utrzymuje również bliskie stosunki z krajami sąsiadującymi. Europejska polityka sąsiedztwa wspiera bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt krajów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie na wschodzie i południu UE. Ponadto polityka rozszerzenia UE obejmuje potencjalnych nowych członków. Poza regionem sąsiedztwa podstawę globalnych stosunków UE stanowią zazwyczaj umowy handlowe, partnerstwa i współpraca wielostronna.

CZY WIECIE, ŻE ...?

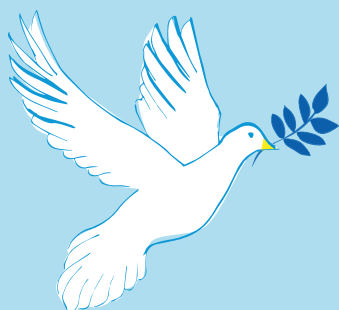
Obecnie krajami kandydującymi do UE są: Albania, Bośnia i Hercegowina, Mołdawia, Czarnogóra, Macedonia Północna, Serbia, Türkiye i Ukraina. Gruzja i Kosowo (*) są potencjalnymi krajami kandydującymi.

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

* Wielka Brytania wystąpiła z UE w 2020 r.

2013
2007
2004
1995
1986
1981
1973
1957

Pokojowa Nagroda Nobla

UE została utworzona w celu zapewnienia trwałego pokoju między jej członkami. Od czasu jej powstania gwałtowne konflikty wewnętrzne, a szanse na to, że dojdzie do wybuchu wojny między Europejczykami, zostały znacznie ograniczone. W 2012 r. w uznaniu działań na rzecz pokoju, demokracji i praw człowieka w Europie i na całym świecie Unii Europejskiej przyznano Pokojową Nagrodę Nobla. Unia postanowiła przekazać nagrodę w wysokości 930 tys. euro oraz dodatkowe 930 tys. euro z własnego budżetu na pomoc dzieciom, które nie mają szansy dorastać w pokoju.

UE NA PRZESTRZENI LAT

Od kontynentu ogarniętego wojną do pokojowej unii – prześledźcie losy UE dzięki [kalendarium Unii Europejskiej](#):

europa.eu/!Hrc7UT

ZADANIE NR 4

JAKIE ZNACZENIA MA DLA WAS UNIA EUROPEJSKA?

Jak już widzieliśmy, początki Unii Europejskiej sięgają wczesnych lat 50. ubiegłego wieku – UE została założona przez ludzi, którzy doświadczyli okrucieństw jednej lub nawet dwóch wojen światowych. Wojny te doprowadziły do śmierci dziesiątek milionów ludzi na całym kontynencie. W tamtym czasie ambicja zjednoczenia krajów i ludzi, którzy niedawno walczyli przeciwko sobie, była wizjonerska.

Kiedy się urodziście, w UE już od 50 lat panowały pokój i dobrobyt, choć być może słyszeliście lub czytaliście historie o trudnych doświadczeniach w innych częściach świata w tym czasie. **Co myślicie o tym długotrwałym pokoju w Europie? Czy uważacie go za coś oczywistego, czy czasami obawiacie się o przyszłość? Czy sama demokracja wystarczy, by zagwarantować pokój?** Omówcie to z innymi uczniami.

Kliknij tutaj, aby
zapoznać się
z internetową wersją
tego rozdziału

europa.eu/!qWJnv9

CZĘSTO MOŻNA USŁYSZEĆ W WIADOMOŚCIACH, ŻE „BRUKSELA”
O CZYMŚ ZADECYDOWAŁA. ALE CO TO TAK NAPRAWDĘ ZNACZY?
KIM LUB CZYM DOKŁADNIE JEST TA „BRUKSELA”? TEN ROZDZIAŁ
ZAWIERA KRÓTKI PRZEGLĄD STRUKTURY UE. POZNACIE
W NIM GŁÓWNE INSTYTUCJE UE, DOWIECIE SIĘ, JAKIE MAJĄ
OBOWIĄZKI I CO WOLNO IM ROBIĆ. DOWIECIE SIĘ RÓWNIEŻ, JAK
MOŻECIE WPŁYWAĆ NA ICH PRACĘ.

ROZDZIAŁ 2

.....

W JAKI SPOSÓB FUNKCJONUJE UNIA?

Kto w UE podejmuje decyzje i w jakiej sprawie?

Kiedy słyszycie dyskusje o polityce, często wspominane są w nich pewne osoby, jak na przykład premier Waszego kraju lub przywódca opozycji. Dzieje się tak, ponieważ to ludzie podejmują decyzje i kształtują politykę. To samo dotyczy UE.

Instytucje europejskie to po prostu miejsca, w których politycy z wszystkich państw członkowskich UE spotykają się, aby wspólnie pracować na rzecz konkretnych rezultatów. Przyjrzyjmy się instytucjom, w których podejmowana jest większość decyzji.

Parlament Europejski

europarl.europa.eu

Parlament Europejski jest jedyną instytucją UE wybieraną bezpośrednio, a więc jest głosem obywateli w Unii Europejskiej. Obywatele Unii wybierają posłów do Parlamentu Europejskiego co pięć lat. Głosować w tych wyborach może każdy, kto posiada obywatelstwo Unii. W niektórych krajach UE, w których osoby niebędące obywatelami mogą czasami głosować w wyborach na szczeblu niższym niż krajowy, osoby spełniające inne warunki pobytu (np. osoby niebędące obywatelami legalnie mieszkające w danym kraju) również mogą głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

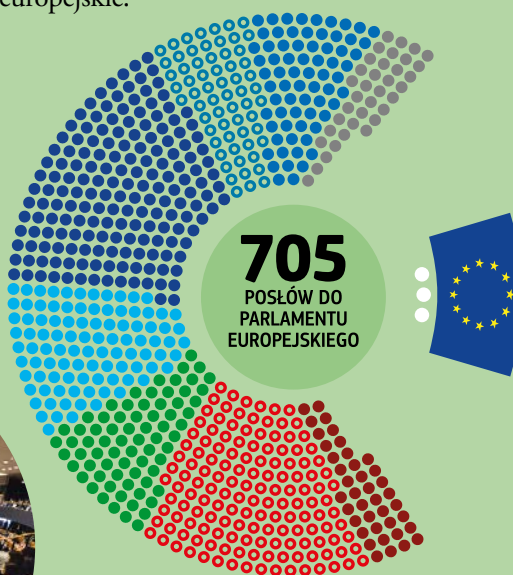
Ostatnie wybory europejskie odbyły się w 2019 r. Kolejne odbędą się w 2024 r. Prawo do głosowania uzyskuje się po ukończeniu 18 lat we wszystkich państwach UE z wyjątkiem Austrii i Malty, w których można głosować po ukończeniu 16 lat, i Grecji, w której można głosować po ukończeniu 17 lat. Belgia i Niemcy obniżyły wiek uprawniający do głosowania do 16 lat w przypadku niektórych wyborów, takich jak wybory europejskie.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Osoby młode – w wieku od 15 do 30 lat – mają najbardziej proeuropejską postawę z wszystkich pokoleń. W 2019 r. ponad 70 proc. z nich stwierdziło, że pozytywnie postrzega UE.

Źródło: [Badanie Eurobarometr Flash 478](#).

- Grupa Europejskiej Partii Ludowej
- Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów
- Grupa Renew Europe
- Grupa Tożsamość i Demokracja
- Grupa Zielonych / Wolne Przymierze Europejskie
- Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy
- Grupa Lewicy w Parlamencie Europejskim – GUE/NGL
- Członkowie niezrzeszeni

Główne posiedzenia Parlamentu Europejskiego, nazywane też „posiedzeniami plenarnymi”, odbywają się 12 razy w roku w Strasburgu (Francja) i do 6 razy w roku w Brukseli (Belgia).

Parlament Europejski liczy 705 posłów, zwanych również eurodeputowanymi, pochodzących z wszystkich krajów UE. Liczba posłów wybieranych w poszczególnych państwach jest różna: kraje o większej liczbie ludności mają więcej posłów niż kraje mniejsze, o mniejszej liczbie ludności. Posłowie z całej UE o podobnych poglądach politycznych zamiast tworzyć grupy według narodowości, współpracują w ramach grup politycznych, podobnie jak w przypadku parlamentów narodowych.

Parlament Europejski wspólnie z Radą Unii Europejskiej podejmuje decyzje dotyczące prawa Unii. Jeżeli Parlament i Rada nie mogą osiągnąć porozumienia co do aktu prawnego, nowe przepisy nie wejdą w życie. Parlament wybiera przewodniczącego Komisji Europejskiej oraz ma prawo zatwierdzić lub odwołać cały skład Komisji Europejskiej. Parlament zatwierdza również budżet Unii Europejskiej.

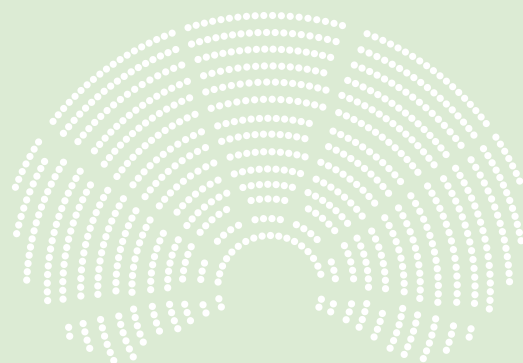
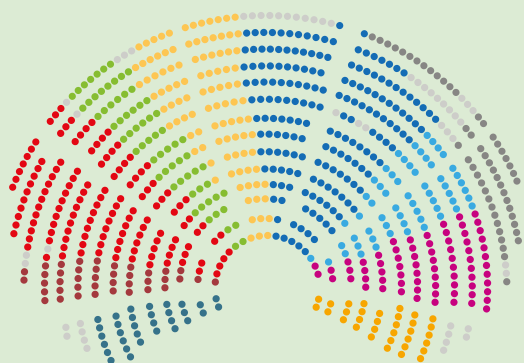
Obywatele Unii wybierają posłów do Parlamentu Europejskiego w wyborach bezpośrednich.

ZADANIE NR 5

WASI PRZEDSTAWICIELE W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM

Następne wybory do Parlamentu Europejskiego odbędą się w 2024 r. i być może do tego czasu będziecie już mieć prawo do głosowania w tych wyborach. Wasi przedstawiciele współpracują z posłami do Parlamentu Europejskiego w ramach grup politycznych. Do utworzenia grupy politycznej potrzeba 23 posłów,

a w każdej grupie musi być reprezentowana co najmniej jedna czwarta z 27 państw UE. Obecnie w Parlamencie istnieje siedem ugrupowań politycznych. Każdy poseł może należeć tylko do jednej grupy politycznej. Niektórzy parlamentarzyści nie należą do żadnej grupy politycznej. To tak zwani posłowie niezrzeszeni.

IMIĘ I NAZWISKO
POSŁA

.....

OBYWATELSTWO

.....

GRUPA POLITYCZNA

W małych grupach przyjrzyjcie się mapie dostępnej pod poniższym linkiem, aby sprawdzić, które polskie partie osiągnęły sukces w ostatnich wyborach do Parlamentu Europejskiego i do których grup należą polscy posłowie: europa.eu/!YtKcdX.

A tutaj możecie zobaczyć, według jakiego schematu posłowie zasiadają na sali plenarnej: europa.eu/!9RDbyf.

Czy rozpoznajecie niektórych posłów z Polski?

Rada Europejska

Rada Europejska zrzesza wybranych przywódców państw UE, czyli szefów państw lub szefów rządów. Spotykają się oni przynajmniej cztery razy do roku, a ich posiedzenia są często nazywane „szczytami europejskimi”. Rada Europejska ustala główne priorytety polityczne UE i ogólny kierunek polityki. Kieruje nią przewodniczący, który jest wybierany co 2,5 roku.

Rada Europejska nie uchwała unijnych aktów prawnych. Jest to zadanie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej – nie pomylcie ich!

Przywódcy polityczni UE i przywódcy państw UE biorą udział w spotkaniach na szczycie, którym przewodniczy przewodniczący Rady Europejskiej.

consilium.europa.eu/pl/council-eu/

Rada Unii Europejskiej

Rada Unii Europejskiej – zwana również w skrócie Radą – reprezentuje rządy państw UE. W Radzie ministrowie ze wszystkich krajów UE spotykają się, aby prowadzić dyskusje i podejmować decyzje w sprawie polityki i prawa UE. To, którzy ministrowie uczestniczą w posiedzeniach, zależy od tematu dyskusji. Jeżeli na przykład posiedzenie dotyczy zanieczyszczenia powietrza, wówczas spotykają się ministrowie środowiska. Jeśli głównym tematem dyskusji jest bezrobocie, uczestniczą w nim ministrowie odpowiedzialni za zatrudnienie i sprawy społeczne.

Rada jest jednym z dwóch organów stanowienia prawa w UE. Tak więc bez ministrów z wszystkich państw UE nie można nic zrobić w Unii Europejskiej.

Zasady głosowania w Radzie ustalają państwa UE. Rada podejmuje znaczną część swoich decyzji większością głosów, a w niektórych przypadkach jednomyślnie. W dziedzinach, w których państwa UE uzgodniły, że decyzje muszą być podejmowane jednomyślnie – na przykład w kwestiach dotyczących opodatkowania lub bezpieczeństwa – oznacza to, że aby decyzja została podjęta, muszą się na nią zgodzić wszyscy ministrowie.

W wielu innych dziedzinach ministrowie podejmują decyzje większością głosów, np. przy uchwalaniu unijnych aktów prawnych dotyczących praw konsumentów, w kwestiach takich jak odbudowa gospodarcza po pandemii COVID-19 lub w kwestiach środowiskowych dotyczących np. sposobów postępowania z odpadami miejskimi.

Co sześć miesięcy kolejne państwo UE przejmuje prezydencję w Radzie UE. Po Szwecji i Hiszpanii w 2023 r. prezydencję przejmą Belgia i Węgry w 2024 r., a w 2025 r. Polska i Dania.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Rada głosuje jednomyślnie w kwestiach dotyczących:

- najpowszechniejszych zagadnień związanych z polityką zagraniczną i bezpieczeństwa;
- obywatelstwa (przyznania nowych praw obywatelom UE);
- członkostwa w UE;
- harmonizacji przepisów krajowych w zakresie podatków pośrednich;
- finansów UE;
- niektórych zagadnień z zakresu wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (np. prawo rodzinne, współpraca policyjna);
- harmonizacji przepisów krajowych w zakresie zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej.

Wstrzymanie się od głosu nie uniemożliwia podjęcia decyzji jednomyślnie.

Więcej informacji o **Radzie** znajdziecie w krótkim filmie dokumentalnym: europa.eu/Xm48xu.

ZADANIE NR 6

GŁOSOWANIE W RADZIE

Na posiedzeniach Rady decyzje w sprawie około 80 proc. wniosków dotyczących prawa podejmuje się kwalifikowaną większością głosów, zwaną również „podwójną większością”. W ramach tego systemu głosowania każdy minister może głosować za wnioskiem, przeciwko niemu lub wstrzymać się od głosu. Ponieważ liczba osób reprezentowanych przez każdego ministra różni się w zależności od liczby ludności danego kraju, aby decyzja została przyjęta sprawiedliwie, wymagana jest „podwójna większość”: za przyjęciem danego aktu prawnego musi głosować co najmniej 55 proc. państw UE (15 z 27) reprezentujących co najmniej 65 proc. całkowitej liczby ludności uczestniczących państw członkowskich (około 447 mln).

Więcej informacji: europa.eu/!4d9vYT

Wykonajcie poniższe ćwiczenie i wypróbujcie symulator głosowania na stronie internetowej Rady, aby zobaczyć, jak działa ten system: europa.eu/!mgrXFu.

Wyobraźcie sobie, że Wasza klasa zebrała pieniądze na wycieczkę szkolną i teraz musicie uzgodnić, dokąd pojechać. Ktoś proponuje, aby przegłosować proponowany cel wycieczki, głosując w systemie podwójnej większości. Czy wszyscy macie jednakowe zdanie, czy musicie zagłosować kwalifikowaną większością głosów?

Wybierzcie osobę, która będzie reprezentować Komisję Europejską – ma ona jedną minutę na przedstawienie argumentów przemawiających za danym celem wycieczki. Wybierzcie kolejną osobę, która zajmie się obsługą symulatora głosowania Rady. Role ministrów z każdego z 27 państw UE rozdzielcie między pozostałych uczniów.

Następnie każdy „minister” powinien zagłosować, czy jest za proponowanym celem wycieczki czy przeciwko niemu – może się też wstrzymać od głosu.

Sprawdźcie wyniki głosowania w symulatorze Rady. Jaki wynik udało się osiągnąć? Czy udało Wam się osiągnąć porozumienie? Omówcie swoje spostrzeżenia na temat tego systemu głosowania z pozostałymi członkami grupy.

WIĘKSZOŚĆ KWALIFIKOWANA

27 państw członkowskich
Minimalna liczba głosów „za”
wymagana do przyjęcia wniosku:
55 proc. = 15

TAK

NIE

WSTRZYMAŁO
SIĘ OD GŁOSU

ZWYKŁA WIĘKSZOŚĆ =

% ludności
Minimalna liczba głosów „za”
wymagana do przyjęcia wniosku:
65 proc.

skorzystajcie z symulatora
głosowania

Komisja Europejska

Komisja Europejska składa się z 27 komisarzy – po jednym z każdego państwa UE. Komisarze, wraz z przewodniczącym Komisji Europejskiej, stanowią organ wykonawczy UE odpowiedzialny za codzienne funkcjonowanie UE. Ich kadencja trwa 5 lat.

Kandydaturę przewodniczącego Komisji wysuwają państwa członkowskie za pośrednictwem Rady Europejskiej, a Parlament Europejski powołuje go oficjalnie na pięcioletnią kadencję. Pozostali komisarze są mianowani po wysunięciu kandydatury przez ich rząd i zatwierdzeniu przez Parlament Europejski. Komisarze nie reprezentują punktu widzenia swojego kraju, ale wspólny interes UE. Przewodniczący przydziela każdemu członkowi Komisji konkretny obszar polityki, za który będzie odpowiedzialny, taki jak energia, gospodarka czy środowisko.

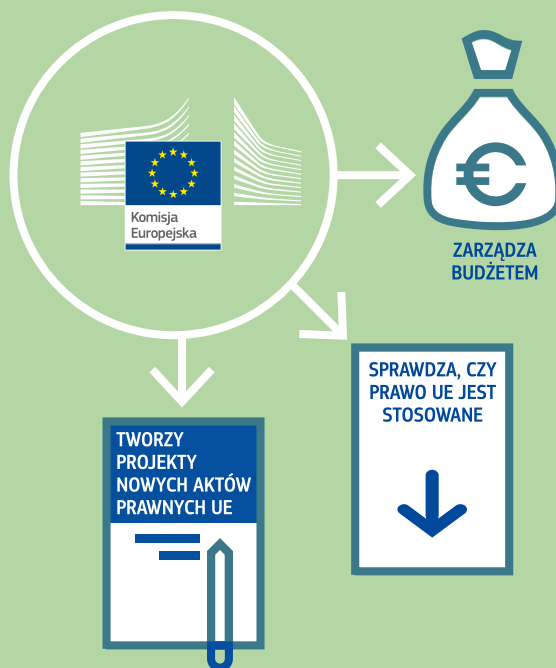
Komisja Europejska jest „organem wykonawczym” UE.

Więcej informacji na temat Komisji znajdziecie w krótkim filmie dokumentalnym: europa.eu/!bDwH8J

Komisja proponuje nowe akty prawne i programy w interesie ogólnym UE. Przed przedłożeniem wniosku Komisja prosi o wyrażenie opinii na jego temat parlamenty krajowe, rządy, grupy interesów, ekspertów oraz społeczeństwo, zapraszając ich do udziału w konsultacjach publicznych przez internet.

Więcej informacji na temat tego, w jaki sposób można zabrać głos w procesie kształtowania polityki UE, możecie znaleźć w części „Wasz głos w procesie decyzyjnym UE” na s. 25.

Wnioski Komisji są szczegółowo analizowane przez Parlament Europejski i Radę. Te dwie instytucje podejmują ostateczną decyzję w sprawie wszystkich aktów prawnych UE – mogą zmieniać wnioski lub w całości je odrzucać. Komisja Europejska zarządza również polityką i budżetem UE oraz zapewnia, aby państwa UE prawidłowo stosowały prawo UE.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Codzienną pracę Komisji wykonuje jej personel administracyjny, eksperci, tłumacze pisemni i ustni oraz asystenci. Rekrutacją urzędników Komisji – tak jak i pracowników innych instytucji UE – zajmuje się Europejski Urząd Doboru Kadr (epso.europa.eu).

Urzędnicy ci są obywatelami krajów UE, wybranymi w trybie otwartych konkursów. W Komisji pracuje około 32 tys. osób. Liczba ta może wydawać się wysoka, ale w rzeczywistości jest niższa niż liczba pracowników administracji większości dużych miast w UE.

Jeśli wydaje Wam się, że jest to praca, która mogłaby Was interesować, możecie ubiegać się o **staż** w instytucjach **UE**.

Więcej informacji można znaleźć na tej stronie: europa.eu/lyx47kM.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Możecie odwiedzić instytucje europejskie!

visiting.europarl.europa.eu/pl

- Wybierzcie się na wycieczkę po
- [Parlamencie Europejskim](#),
- Radzie, [Radzie Europejskiej](#) lub [Komisji Europejskiej](#) osobiście lub wirtualnie.

consilium.europa.eu/pl/contact/visits

europa.eu/!DyCVNm

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

W ciągu ostatnich 70 lat państwa Unii opracowały razem wiele aktów prawnych UE. Trybunał Sprawiedliwości czuwa nad jednolitą wykładnią prawa Unii i jego jednolitym stosowaniem. Jeśli sąd krajowy ma wątpliwości związane z wykładnią któregośkolwiek aktu prawnego UE, może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wyjaśnienie. Poszczególne kraje UE nie zawsze w pełni stosują unijne akty prawne. W takim przypadku Komisja lub inne państwo członkowskie UE może wnieść sprawę do Trybunału. Trybunał ma siedzibę w Luksemburgu, a w jego skład wchodzi po jednym sędzi z każdego kraju UE.

Więcej informacji można znaleźć pod adresem: curia.europa.eu.

ZADANIE NR 7

JAKIE SĄ KOMPETENCJE POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW UE?

Dużo było tych informacji! Ważne jest jednak, aby rozumieć, czym faktycznie jest „Bruksela” oraz kto za co odpowiada. Rozwiążcie test, aby sprawdzić, jak dużo udało Wam się zapamiętać. Wstawcie krzyżyk w miejscu, w którym opis pasuje do instytucji.

Kto ...?	Parlament Europejski	Rada Europejska	Rada Unii Europejskiej	Komisja Europejska	Trybunał Sprawiedliwości
1. przedstawia wnioski dotyczące aktów prawnych UE					
2. zatwierdza akty prawne UE					
3. składa się z (tylko) jednego przedstawiciela/członka z każdego państwa UE					
4. ma członków wybieranych w wyborach bezpośrednich					
5. zarządza budżetem					
6. reprezentuje interesy obywateli					
7. reprezentuje interesy państw UE/ich rządów					
8. reprezentuje interesy UE jako całości					
9. decyduje o wykładni aktów prawnych UE					
10. określa ogólny kierunek polityki UE					

Poza omówionymi tu instytucjami możecie znaleźć ze słyszenia inne instytucje i organy UE. Są to:

- Europejski Bank Centralny: ecb.europa.eu
- Europejski Trybunał Obrachunkowy: eca.europa.eu
- Europejska Służba Działań Zewnętrznych: eeas.europa.eu
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny: eesc.europa.eu

- Europejski Komitet Regionów: cor.europa.eu
- Europejski Bank Inwestycyjny: www.eib.org
- Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: www.ombudsman.europa.eu
- Europejski Inspektor Ochrony Danych: edps.europa.eu

Więcej informacji można znaleźć pod adresem: europa.eu/!Ngvtfv

ZADANIE NR 8 STANOWIENIE PRAWA W UE

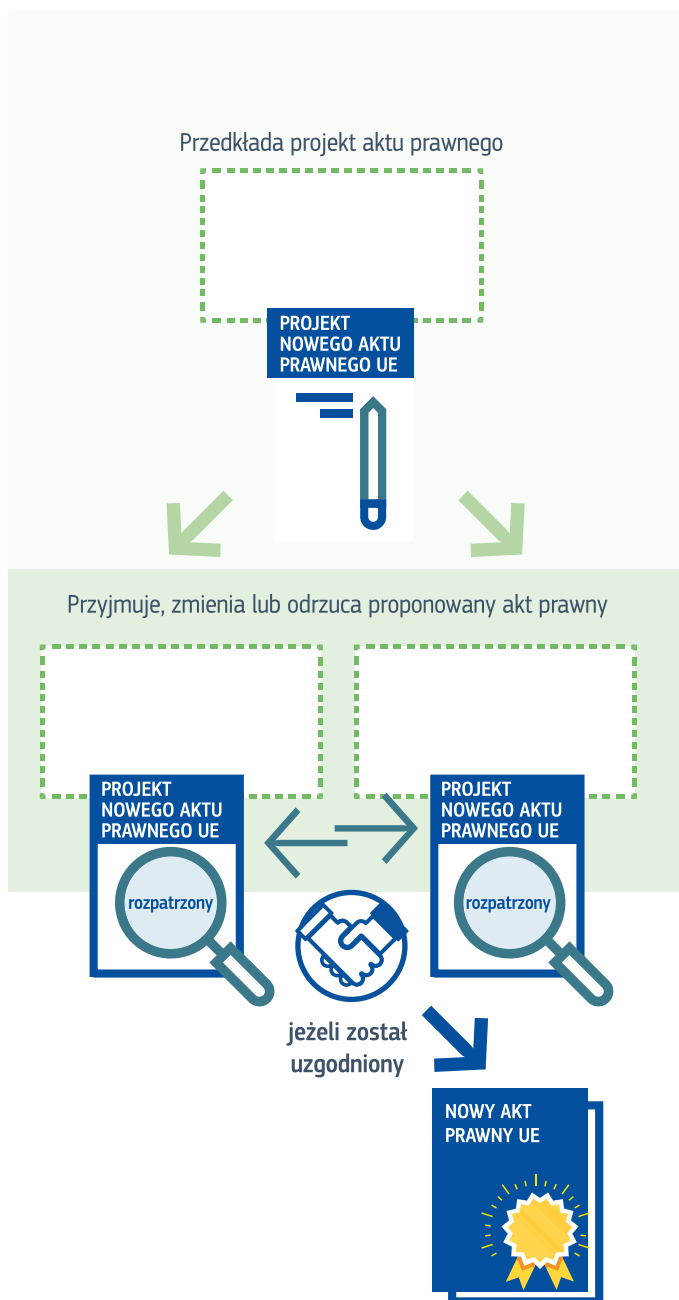
Najpowszechniejszą procedurą stanowienia prawa w UE jest tak zwana „zwykła procedura ustawodawcza”. W ramach tej procedury wnioski dotyczące nowego aktu prawnego są rozpatrywane maksymalnie trzy razy (tak zwane „czytania”). Jeśli nie uda się osiągnąć porozumienia, wniosek zostaje wycofany.

Traktaty określają, kto może stanowić prawo i w jakich dziedzinach: UE, rządy krajowe, czy też i UE, i rządy krajowe. Państwa UE **odpowiadają** za podejmowanie własnych decyzji i ustanawianie praw w określonych obszarach polityki krajowej, takich jak przemysł, zdrowie i kształcenie. W tych obszarach UE jedynie zapewnia wsparcie rządów krajowym. W dziedzinach, w których działania podejmować mogą i UE, i rządy krajowe, UE może je podjąć tylko wówczas, gdy jej działania będą skuteczniejsze.

Dowiedz się więcej o **kompetencjach UE**: europa.eu/!6cmkXB

W czytaniach uczestniczą przede wszystkim trzy instytucje: Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska.

Wpisz każdą instytucję w prawidłowym polu obok.

ZADANIE NR 9

KTO JEST KIM?

Wiecie już dużo o instytucjach europejskich, ale czy znacie imiona i nazwiska oraz twarze ludzi, którzy nimi kierują? Czy wiesz, kto jest obecnie:

1. przewodniczącym Parlamentu Europejskiego?
2. przewodniczącym Rady Europejskiej?
3. przewodniczącym Komisji Europejskiej?
4. Wysokim Przedstawicielem Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa?

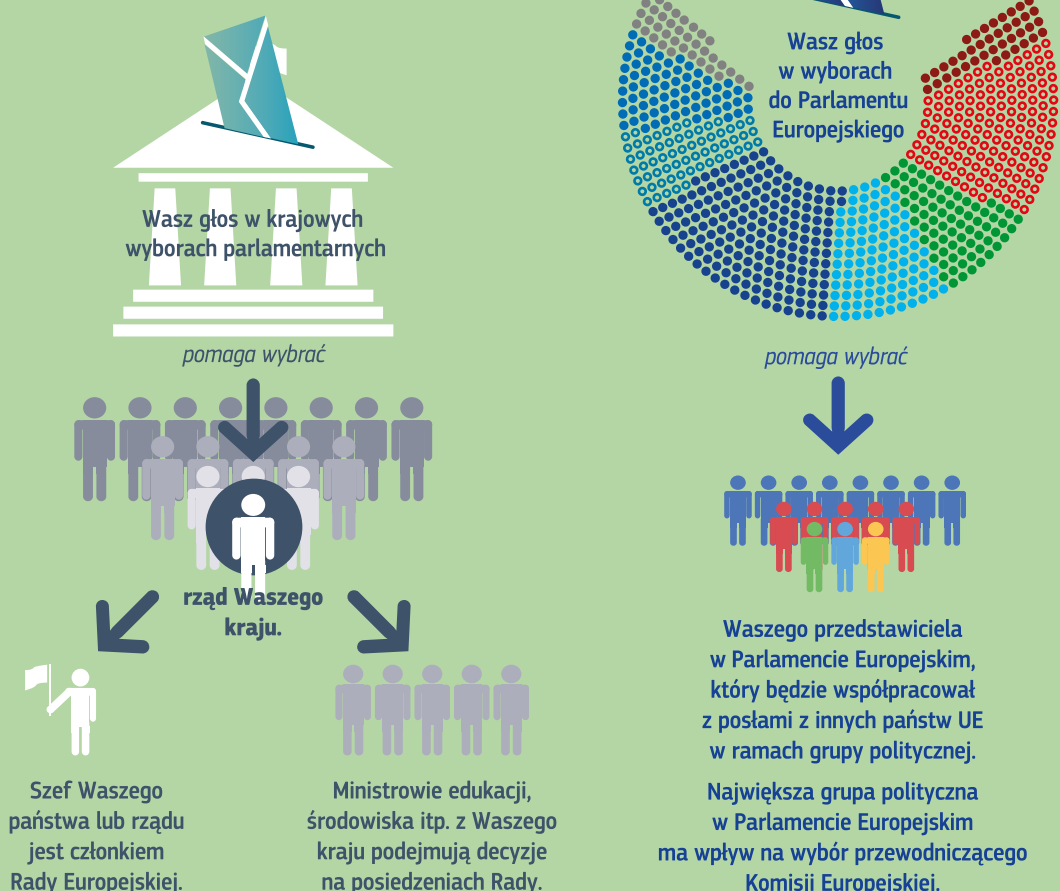
Wasz głos w procesie decyzyjnym UE

Jako obywatele Unii Europejskiej możecie wpływać na politykę UE na kilka sposobów.

Głosuj w swoim kraju

Głosowanie na posłów do Parlamentu Europejskiego w Brukseli i Strasburgu ma ogromne znaczenie, podobnie jak głosowanie na członków rządów krajowych. Jest tak dlatego, że zarówno głowa państwa, jak i rząd krajowy mają wpływ na pracę UE.

Udział w konsultacjach internetowych

Możecie wyrażać własną opinię, biorąc udział w internetowych konsultacjach społecznych. Przed złożeniem wniosków dotyczących nowych aktów prawnych UE i podczas całego procesu decyzyjnego Komisja Europejska zbiera opinie obywateli, a także przedstawicieli sektora publicznego i prywatnego.

Możecie wziąć udział tutaj: europa.eu/nJ49bd.

Debata na temat UE

Możecie również wypowiedzieć się na temat tego, co dzieje się w UE, podczas licznych debat, które odbywają się w całej UE zarówno w formie fizycznej, jak i przez internet.

- Dialog UE z młodzieżą: europa.eu/r6F34w
- Together.eu: together.eu

Więcej informacji o tym, jak można zaangażować się w kształtowanie polityki UE, możecie przeczytać tutaj: europa.eu/YKRpv9. Odwiedź platformę together.eu/pl, jeśli chcesz wspierać demokrację w Europie, pomagając w wyborach europejskich w 2024 r. Platforma ta łączy ludzi w całej Europie, którzy spotykają się, dzielą się wiedzą i uczą nowych umiejętności.

Zwróć się do Komisji Europejskiej o zaproponowanie nowego prawa

OBEJRZYJ FILM:

Czym jest europejska inicjatywa obywatelska? Przejmij inicjatywę europa.eu/!kpmXmn

Obywatele UE mogą zgłosić lub poprzeć **europejską inicjatywę obywatelską** (europa.eu/citizens-initiative/_pl). W ramach tych inicjatyw obywatele mogą wezwać Komisję Europejską, aby przedstawiła wniosek dotyczący

przepisów w konkretnej dziedzinie, za którą odpowiada UE, takiej jak środowisko, rolnictwo czy transport. Aby zorganizować inicjatywę i zebrać podpisy poparcia, potrzebna jest grupa co najmniej siedmiu obywateli UE mieszkających w siedmiu różnych krajach UE. Po zgromadzeniu podpisów od 1 mln osób, czyli nieco ponad 0,2 proc. ludności UE, inicjatywa może zostać przedłożona Komisji do rozpatrzenia.

Pierwsza w historii europejska inicjatywa obywatelska „Right2Water” zebrała 1,6 mln podpisów. Inicjatywa ta doprowadziła do zaproponowania nowych przepisów dotyczących wody pitnej.

Kliknij tutaj, aby zapoznać się z internetową wersją tego rozdziału

europa.eu/!tWkBCN

CZY WIECIE, ŻE ...?

We wszystkich krajach UE Komisja Europejska posiada niewielkie biura (zwane „przedstawicielstwami”), których pracownicy posługują się językiem (językami) danego kraju. Możecie z nimi porozmawiać lub poprosić o pisemne informacje na temat UE w swoim języku. We wszystkich krajach UE znajdują się również lokalne biura informacyjne sieci Europe Direct. Ich dane kontaktowe znajdują się na końcu tej broszury.

ZADANIE NR 10

PRIORYTETY WASZYCH PRZEDSTAWICIELI W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM

W małych grupach sporządźcie listę pięciu najważniejszych zagadnień, którymi Wasz przedstawiciel powinien zajmować się w Parlamencie Europejskim. Do przykładowych tematów należy choćby rezolucja Parlamentu w sprawie ograniczenia użytkowania plastikowych toreb w Europie, o której możecie poczytać na tej stronie: europa.eu/!dk3ty7.

1.
2.
3.
4.
5.

JAKO OBYWATELE UNII KORZYSTAMY Z PODSTAWOWYCH PRZYWILEJÓW, KTÓRE CZĘSTO UWAŻAMY ZA OCZYWISTE. NALEŻĄ DO NICH POKÓJ W NASZYM REGIONIE, BYCIE CZĘŚCIĄ JEDNEJ Z NAJWIĘKSZYCH GOSPODAREK ŚWIATA ORAZ SWOBODA ŻYCIA, NAUKI, PRACY W INNYCH PAŃSTWACH UE I PODRÓŻOWANIA DO NICH. KORZYSTAMY RÓWNIEŻ Z MNIEJ OCZYWISTYCH, CODZIENNYCH UDOGODNIENI, KTÓRE RZECZYWIŚCIE ZMIENIAJĄ NASZE ŻYCIE NA LEPSZE. W TYM ROZDZIALE PRZEDSTAWIAMY KILKA KONKRETNÝCH PRZYKŁADÓW TEGO, CO UNIA ROBI DLA SWOICH OBYWATELI.

ROZDZIAŁ 3

JAK UE WPŁYWA NA NASZE ŻYCIE CODZIENNE?

Wszystkie działania UE opierają się na Traktatach, w których określono zasady funkcjonowania UE przyjęte dobrowolnie i demokratycznie przez wszystkie państwa członkowskie UE.

UE podejmuje działania w obszarach, w których została do tego upoważniona przez kraje UE i w których podjęcie wspólnych działań jest uzasadnione. Chodzi tu na przykład o działania

podejmowane w związku ze zmianą klimatu lub w zakresie handlu na świecie.

W tym rozdziale znajdziecie informacje o przepisach, które już zostały wdrożone i uchwalone przez UE (a w [rozdziale 4 „Czym zajmuje się UE?”](#) dowiecie się, co Unia robi, aby kontynuować te prace). Oto tylko niektóre z dotychczasowych osiągnięć UE.

Bezpieczne i łatwe podróże

Podróżowanie jest chwilowo utrudnione z powodu pandemii COVID-19. Jednak w normalnych warunkach podróżowanie po Europie jest obecnie o wiele łatwiejsze niż kiedyś. Wynika to z faktu, że większość państw UE i niektóre kraje niebędące członkami UE zniosły kontrole na swoich granicach. Zniesienie kontroli granicznych było możliwe dzięki układowi z Schengen, nazwanemu tak od luksemburskiej miejscowości, w której w 1985 r. podpisały go kraje europejskie.

Jako obywatele Unii możecie podróżować bez paszportu na obszarze 27 „krajów strefy Schengen”: 23 państw UE (Austrii, Belgii, Chorwacji, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Niemiec, Polski, Portugalii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier i Włoch) oraz Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii. Bułgaria, Cypr, Irlandia i Rumunia nie należą obecnie do strefy Schengen. Podczas podróży do krajów nienależących do strefy Schengen należy okazać ważny paszport lub dowód tożsamości.

Zapobieganie klęskom żywiołowym

Anasthassios z Grecji miał pożar w swoim mieszkaniu w Lizbonie tuż po podjęciu tam studiów. Nie znał portugalskiego numeru alarmowego, ale pamiętał, że może w Portugalii korzystać z numeru alarmowego 112, podobnie jak w swoim kraju pochodzenia w Grecji lub w dowolnym miejscu w UE. Zadzwoił więc pod numer 112 i połączył się bezpośrednio ze służbami ratunkowymi w Lizbonie, które od razu wysłały straż pożarną do jego mieszkania.

Jeśli znajdziesz się w niebezpieczeństwie w jakimkolwiek kraju UE, możesz bezpłatnie i z dowolnego telefonu stacjonarnego lub komórkowego zadzwonić pod europejski numer alarmowy 112.

ZADANIE NR 11

STREFA SCHENGEN

Czy Polska należy do strefy Schengen? Czy byliście już w innym kraju UE? Czy musieliście przejść przez kontrolę graniczną? W 2022 r. około 1,5 mln osób mieszkało w jednym państwie strefy Schengen i pracowało w innym. 3,5 mln osób codziennie przekracza granice między państwami strefy Schengen. Jak myślicie, co strefa Schengen oznacza tych osób i dla gospodarki na tych obszarach?

Podzielcie się na małe grupy i omówcie to ze swoimi koleżankami i kolegami.

Każdej osobie podróżującej przez UE:

- przysługuje pełna ochrona praw pasażerów podczas podróży samolotem, koleją, statkiem, autobusem lub autokarem (w pewnych okolicznościach podróżujący mogą na przykład uzyskać rekompensatę w przypadku odwołania lotu);
- przysługuje ochrona przy zakupie wycieczek zorganizowanych, co oznacza, że biuro podróży, które sprzedało taką wycieczkę, musi rozpatrzyć reklamację klienta (na przykład jeśli trafił do hotelu o standardzie niższym niż obiecany);
- przysługuje ochrona w przypadku upadłości biura turystycznego lub linii lotniczej.

Z **prawami pasażerów UE** można zapoznać się zawsze i wszędzie. Po prostu pobierz **aplikację**: europa.eu/!7GW67G.

Zdrowie i bezpieczeństwo podczas podróży

Jeśli zachorujecie lub ulegniecie wypadkowi w trakcie wizyty w innym kraju UE lub w Islandii, Liechtensteinie, Norwegii bądź Szwajcarii, jako obywatele Unii macie prawo otrzymać państwową opiekę zdrowotną na takich samych warunkach i po takich samych kosztach jak obywatele tego kraju. Przed wyjazdem za granicę należy zwrócić się do swojego krajowego świadczeniodawcy o wydanie **europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego** (europa.eu/!RC68Yb).

CZY WIECIE, ŻE ...?

W przypadku podróży do kraju spoza Unii Europejskiej obywatele UE mogą uzyskać pomoc w konsulacie lub ambasadzie każdego innego kraju UE, jeśli ich własny kraj nie ma tam przedstawicielstwa.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Unia Europejska wraz z państwami, które do niej należą, są głównym darczyńcą pomocy humanitarnej: wspiera osoby potrzebujące na całym świecie. W ostatnich latach UE zareagowała na szereg kryzysów, między innymi w Ukrainie, Jemenie, Syrii i Demokratycznej Republice Konga. UE zapewnia również i koordynuje pomoc dla mieszkańców obszarów dotkniętych katastrofami w Europie i na całym świecie poprzez Unijny Mechanizm Ochrony Ludności. Każdy kraj może zwrócić się do niego o pomoc. W 2022 r. mechanizm ten uruchomiono 106 razy, na przykład w odpowiedzi na wojnę w Ukrainie, pożary lasów w Europie, COVID-19 w Europie i na świecie oraz powódzie w Pakistanie.

Więcej informacji na temat **rescEU**: europa.eu/!qW3B3c i Unijny Mechanizm Ochrony Ludności: europa.eu/!YTRBmG

OBEJRZYJ FILM

Europejska karta ubezpieczenia zdrowotnego
europa.eu/ljd46FN

Wspólna waluta w 20 państwach UE: euro

Banknoty i monety euro wprowadzono w 12 państwach UE w 2002 r., a dotychczas w sumie 20 państw zastąpiło walutą euro swoje waluty krajowe. Ponad 75 proc. ludzi w UE – 347 mln z nas – posługuje się euro na co dzień.

Istnieje wiele korzyści płynących z korzystania ze wspólnej waluty na jednolitym rynku, na którym handlują ze sobą ludzie z różnych krajów. Konsumenci mogą łatwiej porównywać ceny w kraju, za granicą i w internecie. Przedsiębiorstwa mogą obliczać i pobierać opłaty od klientów w jednej walucie i nie są narażone na ryzyko wahań kursu walutowego. Dzięki temu ceny utrzymują się na stabilnym poziomie.

Dowiedz się więcej na temat euro: europa.eu/IGP44mC

CZY WIECIE, ŻE ...?

Monety euro mają stronę wspólną – stosowaną dla wszystkich monet bez względu na to, w jakim kraju strefy euro zostały wyprodukowane – na której przedstawiona jest mapa Europy. Z kolei na drugiej stronie każde państwo umieszcza własny motyw. Czy rozpoznajecie symbol na tej monecie o nominale dwóch euro? Czy wiecie, skąd pochodzi?

ZADANIE NR 12

KTÓRE KRAJE NALEŻĄ DO STREFY EURO?

W tabeli poniżej wymieniono wszystkie 27 państw UE. Zaznacz 20 krajów, w których walutą jest euro.

☐ Austria	☐ Francja	☐ Niemcy
☐ Belgia	☐ Grecja	☐ Polska
☐ Bułgaria	☐ Hiszpania	☐ Portugalia
☐ Chorwacja	☐ Holandia	☐ Rumunia
☐ Cypr	☐ Irlandia	☐ Słowacja
☐ Czechy	☐ Litwa	☐ Słowenia
☐ Dania	☐ Luksemburg	☐ Szwecja
☐ Estonia	☐ Łotwa	☐ Węgry
☐ Finlandia	☐ Malta	☐ Włochy

Studia, staże, praca i wolontariat

Dzięki Unii każdy może korzystać ze swobody przemieszczania się po terytorium UE.

Swoboda ta dotyczy nie tylko podróży i wakacji. Oznacza ona również możliwość:

- odbywania staży i studiowania w dowolnym kraju UE na takich samych warunkach jak obywatele danego państwa;
- podjęcia pracy w dowolnym państwie UE i korzystania z możliwości, jakie oferuje unijny rynek pracy.

Więcej informacji:

europa.eu/!cD847P

Gwarancja dla młodzieży

Wiele młodych osób nie ma tych umiejętności i kwalifikacji, jakich szukają pracodawcy. Dzięki gwarancji dla młodzieży UE może pomóc młodym ludziom zdobyć nowe i przydatne umiejętności. Ta pomoc może mieć formę szkoleń w miejscu pracy lub indywidualnego poradnictwa zawodowego.

Aby uzyskać więcej informacji i zapisać się do programu, należy zgłosić się do krajowego punktu kontaktowego: europa.eu/!6rn4h6.

Od 2013 r. ponad 24 mln młodych osób, które zarejestrowały się w programie gwarancji dla młodzieży, otrzymało ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, praktyk zawodowych lub staży.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Na stronie EURES można znaleźć tysiące ogłoszeń o pracy z całej UE oraz z Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii. Pomaga ona również pracodawcom w znalezieniu kandydatów z innych krajów UE na nieobsadzone stanowiska (europa.eu/!RmcbHN).

Na platformie **europass** znajdziecie łatwy w użyciu wzór CV oraz inne narzędzia, dzięki którym będziecie mogli poinformować pracodawców w całej UE o swoich umiejętnościach (www.europa.eu/europass/pl).

CZY WIECIE, ŻE ...?

Od momentu powstania w 2013 r. w ramach [europejskiego sojuszu na rzecz przygotowania zawodowego](#) udostępniono ponad milion praktyk zawodowych.

Więcej informacji można znaleźć pod adresem: europa.eu/!cubD7j

Dzieci otrzymują również wsparcie w ramach europejskiej gwarancji dla dzieci, która jest programem przeznaczonym dla osób poniżej 18 roku życia, mającym na celu zwalczanie wykluczenia społecznego i ubóstwa poprzez edukację, opiekę zdrowotną, żywienie i zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Więcej informacji znajdziecie w [rozdziale 4 „Czym zajmuje się UE?”](#).

Program Erasmus+

Pewnie już słyszeliście o programie Erasmus+. Jest to unijna inicjatywa, która umożliwia wyjazd za granicę na studia, staż lub do pracy. Program jest otwarty dla młodzieży, studentów, stażystów, nauczycieli i pracowników oświaty oraz wolontariuszy z całego świata. W ramach programu Erasmus+ studenci i osoby w trakcie szkolenia zawodowego mogą uzyskać wsparcie

finansowe i organizacyjne pobytu w jednym z 33 krajów w Europie i na świecie. Dzięki europejskiemu systemowi transferu punktów zajęcia na zagranicznym uniwersytecie są zaliczane także na macierzystej uczelni.

Uczelnie mogą współpracować z innymi szkołami lub organizacjami z innych państw UE. Możecie poprosić swojego nauczyciela lub wychowawcę o sprawdzenie, jakie możliwości oferuje program Erasmus+.

Możecie również zdecydować się na zdobywanie kwalifikacji w trakcie pracy za granicą. Co roku wielu młodych Europejczyków odbywa część przygotowania zawodowego w innym państwie UE. Program Erasmus+ współpracuje z różnego rodzaju przedsiębiorstwami i instytucjami realizującymi projekty dla młodzieży.

Więcej informacji na temat programu **Erasmus+** można znaleźć na tej stronie: erasmus-plus.ec.europa.eu/pl. Obejrzyjcie też nagranie video, w którym uczestnicy wymiany młodzieży w ramach programu Erasmus+ dzielą się swoimi doświadczeniami: audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-112392

Koniecznie sprawdźcie też **aplikację** opracowaną specjalnie dla programu **Erasmus+**: erasmusapp.eu

CZY WIECIE, ŻE ...?

Od czasu rozpoczęcia realizacji pierwszego programu Erasmus w 1987 r. na wymianę zagraniczną wyjechało już ponad 10 mln osób. Szacuje się, że w latach 2021–2027 z nowego programu Erasmus+ skorzysta kolejnych 10 mln osób. Jego budżet wynosi 28 mld euro. To ponad dwa razy więcej niż w poprzedniej edycji.

Europejski Korpus Solidarności

Jeśli chcecie wnieść znaczący wkład w życie społeczne i okazać solidarność z Waszą społecznością, Europejski Korpus Solidarności może być dla Was idealną okazją. Dzięki niemu młodzi ludzie w wieku 18–30 lat mogą uczestniczyć w wielu różnych działaniach w ramach wolontariatu albo stażu. Dla wielu młodych ludzi może to być również doskonała

okazja do zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych.

*Jesteście zainteresowani? Więcej informacji na temat **Europejskiego Korpusu Solidarności**: europa.eu/youth/solidarity_pl*

*Inne możliwości **wolontariatu** w UE znajdziecie tutaj: europa.eu/learning-corner/work-and-study_pl*

OBEJRZYJ FILM:
Europejski Korpus Solidarności 2020
europa.eu/!4DjDWM

Inicjatywa DiscoverEU

Dzięki unijnej inicjatywie DiscoverEU macie szansę na zdobycie bezpłatnego biletu na podróż po Europie. Jeśli ukończyliście 18 lat i jesteście obywatelami jednego z państw członkowskich UE, możecie ubiegać się o bezpłatny bilet i zwiedzać UE przez okres do 1 miesiąca.

*Więcej informacji na temat **DiscoverEU**:*

europa.eu/youth/discovereu_pl

CZY WIECIE, ŻE ...?

Ponad 200 tys. młodych ludzi otrzymało bilet DiscoverEU.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Europejski Portal Młodzieżowy to przepustka do wszystkiego, co pozwoli Wam korzystać z możliwości, jakie mają młodzi ludzie mieszkający w Europie. Oprócz informacji na temat programów finansowanych przez UE, takich jak Erasmus+, na portalu znajdziecie również aktualności i informacje o możliwościach w zakresie wolontariatu, zatrudnienia, nauki, podróży, ochrony środowiska, sportu i kultury.

Więcej informacji: europa.eu/youth/home_pl

ZADANIE NR 13

WOLONTARIAT LUB STUDIA ZA GRANICĄ

Czy chcielibyście wziąć udział w wolontariacie za granicą albo przez jakiś czas studiować na uczelni w innym kraju UE? W parach sporządźcie listę czterech argumentów „za” i czterech „przeciw”. Który pojawia się najczęściej? Porównajcie swoje argumenty z argumentami kolegów i koleżanek.

Argumenty za

Argumenty przeciw

Swobodny przepływ towarów, usług i kapitału

Dzięki jednolitemu rynkowi UE nie tylko ludzie mogą się swobodnie przemieszczać w obrębie UE. Na tym rynku odbywa się bowiem także swobodny przepływ towarów, usług i kapitału. Ludzie, towary, usługi i kapitał są czasami określane mianem czterech „filarów” swobodnego przepływu w UE. Pamiętaj, że „kapitał” oznacza nie tylko pieniądze. To także inwestycje i pożyczki. Ułatwia to unijnym przedsiębiorstwom prowadzenie działalności w więcej niż jednym kraju i konkutowanie na rynku światowym. Niezależnie od swojej wielkości przedsiębiorstwa w UE mają dostęp do rynków krajowych wszystkich państw UE i mogą kierować swoją ofertę do około 447 mln potencjalnych klientów. Dlaczego ma to tak duże znaczenie? Większa konkurencja prowadzi do niższych cen i szerszego wyboru produktów i usług dla konsumentów końcowych – czyli Was!

CZY WIECIE, ŻE ...?

Na portalu **Twoja Europa** znajdziesz pomocne wskazówki i praktyczne porady dotyczące życia, pracy i podróżowania w innych krajach UE: europa.eu/youreurope/#en.

ZADANIE NR 14

CO „SWOBODNY PRZEPŁYW” OZNACZA W PRAKTYCE?

Dopasujcie przykłady do czterech filarów rynku wewnętrznego (swobodny przepływ osób, towarów, usług i kapitału) i zaznaczcie odpowiednie pola.

Przykłady	Swobodny przepływ osób	Swobodny przepływ towarów	Swobodny przepływ usług	Swobodny przepływ kapitału
1. Mogę kupić używany samochód za granicą i zabrać go do kraju bez konieczności płacenia cła.				
2. Na obszarze UE mogę pojechać, dokąd chcę.				
3. Mogę studiować w innym kraju UE.				
4. Moi rodzice mogą nająć glazurnika z innego państwa UE do remontu łazienki.				
5. Moi rodzice mogą przelać mi pieniądze do kraju, w którym studiuje, bez dodatkowych opłat.				
6. Mogę pracować w innym kraju UE.				
7. Mogę kupić przez internet towary z innego kraju UE bez konieczności płacenia cła.				

Bezpieczeństwo produktów i bezpieczeństwo żywności

W całej UE ludzie korzystają z bezpiecznej żywności wysokiej jakości oraz bezpiecznych produktów wysokiej jakości. W UE obowiązują jedne z najsurowszych na świecie norm bezpieczeństwa żywności. W całym łańcuchu rolno-spożywczym wprowadzono obowiązkowe kontrole mające na celu zapewnienie, aby rośliny i zwierzęta były zdrowe, aby żywność i pasza były bezpieczne oraz aby produkty były prawidłowo oznakowane.

UE wprowadziła również surowe wymagania bezpieczeństwa dla szerokiego zakresu produktów, takich jak zabawki i urządzenia elektroniczne. Producenci muszą spełniać te wymagania, aby móc sprzedawać swoje produkty w krajach UE. W przypadku sprzedaży wadliwych lub niebezpiecznych produktów w Europie unijny system wczesnego ostrzegania pozwala organom krajowym w łatwy sposób zareagować, wymienić najnowsze informacje i zapewnić bezpieczeństwo konsumentów.

ZADANIE NR 15

EUROPEJSKIE ZNAKI JAKOŚCI

W aktach prawnych UE wprowadzono surowe przepisy dotyczące oznakowania żywności, napojów, produktów kosmetycznych i urządzeń elektronicznych. Niektóre etykiety pomagają chronić konsumentów, natomiast inne zawierają informacje o pewnych cechach produktu. Na przykład istnieją etykiety wskazujące, które produkty są ekologiczne lub energooszczędne. Bez odpowiedniego oznakowania produkt nie zostanie dopuszczony do obrotu.

Czy rozpoznajecie poniższe etykiety? Gdzie można je znaleźć? Co one oznaczają?

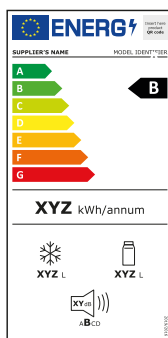
1

2

3

4

5

Aby dowiedzieć się więcej o energii, obejrzyjcie serię krótkich filmów:
europa.eu/learning-corner/eu-energy-policy_pl

Prawa konsumentów

Kiedy robicie zakupy w Unii, chronią Was różnego rodzaju przepisy. Na przykład na produkty zakupione w UE przysługuje Wam **co najmniej 2-letnia gwarancja**. Jeżeli telefon komórkowy zepsuje się po roku używania, będzie musiał zostać bezpłatnie naprawiony lub wymieniony na nowy bez względu na to, w którym kraju UE został zakupiony.

Coraz częściej robimy **zakupy przez internet**, a konsumenci w UE są teraz lepiej chronieni dzięki unijnym przepisom, które:

- pozwalają na zwrot towarów zakupionych na odległość – przez internet, bądź telefonicznie – w ciągu 14 dni od zakupu;
- zakazują stosowania ukrytych opłat i kosztów w przypadku zakupów przez internet;
- zakazują umieszczania na stronach internetowych z góry zaznaczonych pól wyboru, aby kupujący niezamierzenie nie płacili za niechciane ubezpieczenie podróży lub wypożyczenie samochodu.

Wysokiej jakości usługi telekomunikacyjne

Wielu z nas korzysta ze smartfonów i tabletów. Obywatele UE mają prawo do:

- dostępu do usług telekomunikacji stacjonarnej o gwarantowanej, dobrej jakości i po przystępnych cenach, niezależnie od miejsca zamieszkania w UE;
- swobodnego wyboru usług i łatwego porównywania cen, ponieważ operatorzy mają obowiązek podawania przejrzystych i aktualnych informacji o cenach usług telekomunikacyjnych;
- zmiany operatora telekomunikacyjnego bez zmiany numeru telefonu w ciągu jednego dnia.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Dzięki przepisom unijnym podczas podróży po UE możecie korzystać z telefonu bez żadnych dodatkowych opłat. Nie musicie rezygnować z ulubionej muzyki czy ulubionych seriali i możecie wyświetlać te same treści, które subskrybowaliście w domu, niezależnie od tego, w którym miejscu w UE jesteście.

Bezpieczeństwo w sieci

Każdy, kto korzysta z internetu, wie, jak łatwo jest natknąć się w sieci na treści nieodpowiednie, wprowadzające w błąd, a nawet ekstremistyczne.

Aby zapewnić nam bezpieczeństwo, unijny kodeks postępowania służy zwalczaniu nielegalnego nawoływania do nienawiści w internecie i gwarantuje szybkie rozpatrywanie zgłoszeń dotyczących usunięcia treści rasistowskich i ksenofobicznych. **Kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji** łączy sieci społecznościowe i podmioty z branży reklamowej, które uzgodniły szereg zobowiązań obejmujących szeroki zakres zagadnień, od przejrzystości po fałszywe konta. Facebook, Microsoft, Twitter, YouTube i inne platformy internetowe weryfikują obecnie 90 proc. zgłoszonych treści w ciągu 24 godzin. Europejska strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci ustanowiła złoty standard w zakresie ochrony i wzmacniania pozycji dzieci w sieci.

Odwiedź poniższą stronę i kliknij w odpowiednie miejsce na mapie, aby uzyskać więcej informacji na temat **zasobów dostępnych w twoim kraju**: betterinternetforkids.eu/sic.

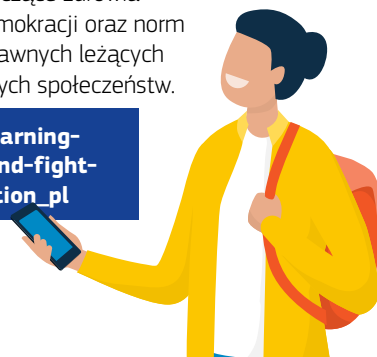
Ochrona danych osobowych i zapewnienie prywatności w internecie również należą do jednych z najważniejszych priorytetów, a UE uznaje je za część praw podstawowych.

Ogólne rozporządzenie o ochronie danych jest aktem prawnym UE, który pomaga egzekwować te zasady poprzez ustanowienie ram prawnych dla gromadzenia i przetwarzania danych osobowych osób mieszkających w UE.

Czy niepokoją Was fałszywe informacje?

- Dzięki temu **zestawowi narzędzi** i pomocy nauczyciela możecie dowiedzieć się, jak zauważać i zwalczać dezinformację oraz podjąć dyskusję na ważne tematy związane z zagrożeniem, jakie niosą ze sobą nieprawdziwe informacje. Wśród takich tematów znajdują się kwestie dotyczące zdrowia publicznego, demokracji oraz norm kulturowych i prawnych leżących u podstaw naszych społeczeństw.

europa.eu/learning-corner/spot-and-fight-disinformation_pl

Równość i prawa człowieka

Każdej osobie mieszkającej w UE gwarantuje się szereg praw podstawowych. Poszanowanie praw i godności człowieka jest zapisane w traktatach i wzmocnione w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Zgodnie z tym zapisem zakazuje się wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, orientację seksualną, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, język, religię, wiek lub niepełnosprawność.

UE prowadzi bliską współpracę z państwami członkowskimi, której celem jest promowanie szacunku dla innych, egzekwowanie przepisów o niedyskryminacji i stanie na straży praw człowieka w całej UE i poza jej granicami. Kwestie związane z prawami człowieka są również uwzględniane w międzynarodowych umowach handlowych zawieranych przez UE z innymi krajami.

Postęp zaczyna się jednak w domu. Jak dotąd UE podjęła szeroko zakrojone działania przeciwko większości najczęściej spotykanych form dyskryminacji. Na przykład działania w obszarze polityki dotyczącej niepełnosprawności obejmują zarówno akty prawne (w 2019 r. wszedł w życie europejski akt w sprawie dostępności), jak i inicjatywy promujące miasta „bez barier” ([unijne nagrody Access City](#)).

europa.eu/!mwrG8B

Pomimo tak konkretnych kroków ludzie nadal spotykają się z dyskryminacyjnym traktowaniem, wykorzystywaniem i nękaniami w całej Europie i na świecie. Aby zwalczać różne formy nienawiści i dyskryminacji, UE przedstawiła plan działania na rzecz równości.

Więcej informacji znajdziecie w [rozdziale 4 „Czym zajmuje się UE?”](#).

Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym i jakość życia

UE dokłada wszelkich starań, aby społeczeństwo stało się bardziej sprawiedliwe. Ważnym elementem tego procesu jest zapewnienie równowagi między naszym życiem w pracy a życiem poza pracą. Od sierpnia 2022 r. wszystkie kraje UE muszą stosować unijne przepisy poprawiające życie zawodowe rodziców i opiekunów. Służą one zachęceniu do równiejszego dzielenia się urlopem rodzicielskim, wprowadzenie urlopu opiekuńczego i rozwiązanie problemu niedostatecznej reprezentacji kobiet na rynku pracy. Przepisy te również rozszerzają prawo do elastycznej organizacji pracy na wszystkich pracowników.

Dowiedz się więcej: europa.eu/!f4NWmg

Ochrona środowiska i walka ze zmianą klimatu

UE zawsze zajmowała wiodącą pozycję w walce ze zmianą klimatu. Jest inicjatorem międzynarodowych porozumień w sprawie redukcji emisji dwutlenku węgla i obniżenia temperatury na świecie zgodnie z wymogami porozumienia paryskiego. W UE obowiązują jedne z najsurowszych na świecie norm środowiskowych. Normy te pozwalają chronić nasze siedliska przyrodnicze, bioróżnorodność, wodę pitną, wodę w kąpieliskach i jakość powietrza. Sieć chronionych obszarów naturalnych [Natura 2000](#) UE stworzyła miejsca, w których zrównoważona działalność człowieka może współistnieć z rzadkimi i zagrożonymi gatunkami i siedliskami.

[europa.eu/!K4NUND](#)

Walka ze zmianą klimatu stała się jednak jeszcze pilniejsza. Musimy zintensyfikować nasze starania, aby chronić ludzi, zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe, ograniczyć niedobory wody i zająć się innymi skutkami ekstremalnych zmian temperatury. UE z pełnym zaangażowaniem realizuje założenia Europejskiego Zielonego Ładu – obszernego pakietu środków służących walce ze zmianą klimatu – i podjęła zobowiązanie, aby do 2050 r. stać się pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu.

Więcej informacji znajdziecie w [rozdziale 4 „Czym zajmuje się UE?”](#).

Finansowanie unijne w Waszym regionie

Państwa i regiony UE różnią się nie tylko powierzchnią, ale i poziomem dobrobytu. Na przestrzeni lat UE dofinansowała tysiące projektów. Projekty te przynoszą korzyści poszczególnym krajom UE, jak również UE jako całości. Są to inwestycje umożliwiające tworzenie nowych miejsc pracy, pobudzające wzrost gospodarczy i przyczyniające się do poprawy jakości życia obywateli.

Nie zawsze mamy świadomość, że w naszej okolicy realizowane są projekty finansowane z funduszy unijnych. A tymczasem projekty wspierane ze środków finansowych UE przynoszą nam korzyści w postaci stworzenia milionów nowych miejsc pracy, rozwoju strategicznych połączeń transportowych, modernizacji infrastruktury energetycznej, upowszechnienia łączności szerokopasmowej, inwestycji w badania naukowe i innowacje oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych.

[europa.eu/!3wxdKC](#)

CZY WIECIE, ŻE ...?

W lipcu 2021 r. weszły w życie [przepisy](#) zakazujące sprzedaży 10 plastikowych produktów jednorazowego użytku, które najczęściej zanieczyszczają europejskie plaże – od patyczków higienicznych po patyczki do balonów i słomki.

OBEJRZYJ FILM:
Europejski Zielony Ład
[europa.eu/!Mk4qR3](#)

Na poniższych stronach internetowych można znaleźć **przykłady projektów z Waszego kraju, które otrzymały dofinansowanie z UE**. Przekonacie się, że unijne inwestycje są znacznie bliżej niż mogłoby się Wam wydawać: kohesio.ec.europa.eu/pl/.

Dzięki środkom unijnym możecie bezpłatnie łączyć się z internetem w bibliotekach, parkach, muzeach i innych miejscach publicznych, w których widoczny jest ten symbol.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Program [Kreatywna Europa](#) ma na celu wspieranie różnorodności kulturowej Europy. [Znak dziedzictwa europejskiego](#), [Europejskie Stolice Kultury](#) i [Europejskie Dni Dziedzictwa](#) zachęcają coraz więcej osób do odkrywania wspólnych korzeni kulturowych Europy.

Więcej informacji na temat kultury i kreatywności w UE: ec.europa.eu/culture.

Inwestycje UE w badania naukowe

Dzięki nauce możemy zmieniać nasz sposób życia. Dlatego też UE inwestuje miliardy euro w badania naukowe i innowacje, aby walczyć ze zmianą klimatu, pobudzać wzrost gospodarczy i tworzyć nowe miejsca pracy oraz stawiać czoła innym wyzwaniom, z którymi musimy się mierzyć. Kluczowy program finansowania UE w tej dziedzinie to [„Horyzont Europa”](#). Poprzedni cykl finansowania programu „Horyzont Europa” umożliwił opracowanie szczepionek w trybie

przyspieszonym, realizację inwestycji w projekty mające na celu ochronę bioróżnorodności oraz wykorzystanie satelity Galileo do zwiększenia dokładności systemów GPS i map. Aby odzwierciedlić znaczenie programu „Horyzont Europa” dla przyszłości UE, na jego realizację w latach 2021–2027 przeznaczono budżet w wysokości 95,5 mld euro. Wśród głównych obszarów działań znajdują się m.in. zielone technologie i sztuczna inteligencja.

Więcej informacji na temat programu [„Horyzont Europa”](#): europa.eu/!Xf47NRP

BUDŻET UE NA LATA
2021–2027
uzupełniony przez instrument
NextGenerationEU:

2 018 MLD EURO

OKOŁO
4 %
WYDAJE SIĘ
NA ADMINISTRACJĘ

ZADANIE NR 16

UE W NASZYM ŻYCIU CODZIENNYM

Oto 10 przykładów tego, co UE robi dla Was na co dzień. Wybierzcie trzy, które są dla Was najistotniejsze, porównajcie swoje odpowiedzi z odpowiedziami kolegów i uzasadnijcie swój wybór.

Można podróżować, studiować, pracować i mieszkać w dowolnym państwie UE. Dzięki jednolitemu rynkowi UE możliwy jest **swobodny przepływ osób**.

UE zlikwidowała bariery w **wolnym handlu** między swoimi członkami. Oznacza to, że można produkować, sprzedawać i kupować towary w dowolnym miejscu w UE. Z punktu widzenia konsumenta oznacza to **większy wybór** produktów po niższych cenach.

Na mocy układu z Schengen **zniesiono kontrolę na granicach** między większością krajów UE. Obecnie większość granic w obrębie UE można przekraczać bez okazywania paszportu.

Podczas pobytu w innym kraju UE można zachorować lub ulec wypadkowi. Dzięki europejskiej karcie ubezpieczenia zdrowotnego obywatele UE mają prawo do wszelkiego rodzaju leczenia, którego nie można odłożyć do czasu powrotu do kraju. Mogą korzystać z państwowej **opieki zdrowotnej** za granicą i płacić za nią tyle samo, co obywatele danego państwa.

Podróże samolotem stały się znacznie tańsze. UE rozbiła krajowe monopole oraz umożliwiła konkurencję w sektorze lotniczym. Obecnie większa liczba miast ma własne lotniska, między którymi realizowanych jest więcej bezpośrednich lotów. Ponadto zwiększono **prawa pasażerów**.

W ostatnich latach korzystanie z telefonów komórkowych i smartfonów za granicą stało się znacznie tańsze.

Przepisy UE przyczyniły się do znacznego spadku kosztów (o ponad 90 proc. od 2007 r.) przez wprowadzenie górnych limitów cen. W czerwcu 2017 r. zniesiono opłaty **roamingowe**, co oznacza, że podczas korzystania z telefonu za granicą płaci się tyle samo co w kraju.

Obywatele UE **są właścicielami swoich danych osobowych**. Organizacje i firmy nie mogą przetwarzać danych osobowych obywateli UE bez ich zgody, a ponadto mają oni prawo wiedzieć, jakie dotyczące ich informacje są w posiadaniu tych podmiotów.

Prawo Unii chroni konsumenta zawsze, gdy zamawia on lub kupuje towary w miejscu innym niż sklep.

Przykładowo, jeśli konsument podpisze umowę abonentową lub inną umowę na ulicy albo kupi coś przez internet, może zmienić zdanie. **Ma prawo do anulowania umowy lub zamówienia albo zwrotu towaru** w ciągu 14 dni.

Jako konsumenci możecie chcieć sięgać po produkty ekologiczne. **Unijna etykieta energetyczna** pomoże Wam w podejmowaniu świadomych decyzji. Wiele produktów, takich jak żarówki, pralki, chłodziarki i telewizory, jest opatrzonych unijną etykietą energetyczną. Ułatwia to stwierdzenie, które produkty są najbardziej energooszczędne (oznakowanie A).

W UE mamy dostęp do **czystej wody pitnej i czystej wody w kąpieliskach**.

Zanieczyszczenie środowiska nie zna granic, dlatego też UE wprowadziła obowiązkowe, ogólnoeuropejskie limity zanieczyszczenia powietrza i wody, a państwa UE muszą przestrzegać unijnych przepisów w tym obszarze.

Kliknij tutaj, aby zapoznać się z internetową wersją tego rozdziału:

europa.eu/!xGKbYy

UNIA EUROPEJSKA OSIĄGNĘŁA WIELE OD CZASU JEJ
UTWORZENIA. OD PONAD PÓŁ WIEKU ZAPEWNIŁA POKÓJ,
STABILNOŚĆ I DOBROBYT. PRZYCZYNIŁA SIĘ DO PODNIESIENIA
POZIOMU ŻYCIA I WPROWADZIŁA NAJWIĘKSZY NA ŚWIECIE
JEDNOLITY RYNEK ORAZ WSPÓLNĄ WALUTĘ – EURO. A WIĘC
– CO DALEJ? TEN ROZDZIAŁ ZAWIERA WIĘCEJ INFORMACJI
O TYM, W JAKI SPOSÓB UE RADZI SOBIE Z WYZWANIAM
WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA ORAZ JAKIE SĄ JEJ GŁÓWNE
PRIORYTETY NA NADCHODZĄCE LATA.

ROZDZIAŁ 4

.....

CZYM ZAJMUJE SIĘ UE?

Żyjemy w czasach pełnych wyzwań. Zmiana klimatu, utrata różnorodności biologicznej i szkody w środowisku zagrażają Europie i światu. Jednocześnie nowe technologie cyfrowe zmieniają sposób, w jaki żyjemy, pracujemy i robimy interesy. Te nowe technologie cyfrowe przynoszą nowe możliwości, ale też wiążą się z nowymi zagrożeniami. Dodatkowo pandemia COVID-19 w latach 2020–2021 i inwazja Rosji na Ukrainę w 2022 r. wywróciły nasze życie do góry nogami. Pandemia pokazała nam, jak szybko świat może pogrążyć się w kryzysie i jak ważne jest, by UE była gotowa reagować na nowe wyzwania, a jednocześnie radzić sobie z tymi już istniejącymi.

Kiedy przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen obejmowała urząd

w 2019 r., przedstawiła sześć kluczowych ambitnych celów dla Europy na najbliższe lata. Cele te są zróżnicowane – od przeprowadzenia transformacji w kierunku zdrowej planety i nowego cyfrowego świata po wzmocnienie roli UE jako światowego lidera. W odpowiedzi na pandemię UE wprowadziła plan odbudowy dla Europy, aby zagwarantować, że po zakończeniu kryzysu związanego z COVID-19 będzie ona bardziej ekologiczna, cyfrowa i odporna, a także zapewni wiele możliwości dla młodych ludzi. Ten plan odbudowy nosi nazwę **NextGenerationEU**. W niniejszym rozdziale opisano, co UE robi w każdym z obszarów priorytetowych, aby zrealizować ten plan.

**Europejski
Zielony Ład**

**Gospodarka
służąca
ludziom**

**Promowanie
naszego
europejskiego
stylu życia**

**Nowy
impuls dla
demokracji
europejskiej**

**Europa na
miarę ery
cyfrowej**

**Silniejsza
pozycja Europy
na świecie**

„Nie możemy zastąpić straconego czasu, który pandemia odebrała młodym ludziom, ale możemy zbudować coś lepszego i sprawiedliwszego, dla nich i z nimi. Musimy działać teraz, a młodzi ludzie muszą odegrać główną rolę w tej zmianie”.

Ursula von der Leyen, przewodnicząca Komisji Europejskiej, 9 maja 2021 r., podczas rozpoczęcia Konferencji w sprawie przyszłości Europy, Strasburg, Francja.

Dowiedz się więcej na temat **priorytetów politycznych UE**: ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_pl

Solidarność UE z Ukrainą

24 lutego 2022 r. Rosja rozpoczęła inwazję na dużą skalę i wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie.

Unia Europejska szybko zareagowała na inwazję. 27 państw członkowskich wraz z krajami partnerskimi na całym świecie potępiło niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną wojnę napastniczą oraz podjęło szybkie i zdeterminowane działania, nakładając bardzo dotkliwe sankcje, aby odizolować gospodarkę rosyjską i znacznie nadważyć zdolność tego kraju do finansowania wojny.

UE ściśle współpracowała również z krajami sąsiadującymi z Ukrainą, aby wesprzeć je w zapewnianiu ochrony osobom uciekającym przed inwazją.

W czerwcu 2022 r. Ukrainie przyznano status kraju kandydującego, co dało temu krajowi perspektywę członkostwa w UE.

Pomoc osobom uciekającym z Ukrainy

Wielu Ukraińców uciekło ze swojego kraju, aby szukać schronienia w krajach UE. UE udzieliła im szerokiego wsparcia, począwszy od pomocy na granicy, systemów opieki zdrowotnej, ochrony dzieci, dostępu do edukacji, zatrudnienia, opieki medycznej i mieszkań.

Dowiedz się więcej o [krajach UE przyjmujących osoby uciekające z Ukrainy](#).

CZY WIECIE, ŻE ...?

Szacuje się, że nieuzasadniona agresja Rosji dotknęła 5,7 mln dzieci w wieku szkolnym w Ukrainie, a tysiące szkół i placówek zostało uszkodzonych. Dla dzieci pierwszorzędne znaczenie ma bezpieczny dostęp do szkoły, ponieważ daje im poczucie normalności i ma zasadnicze znaczenie dla ich dobrobytu i przyszłości. W 2022 r. UE przeznaczyła 100 mln euro na odbudowę zniszczonych ukraińskich szkół i przekazała 14 mln euro na zakup i dostawę autobusów szkolnych dla dzieci w Ukrainie. Komisja Europejska zorganizowała również kampanię solidarnościową, wzywając przedsiębiorstwa publiczne i prywatne do przekazania Ukrainie autobusów szkolnych.

Dzieci witają nowych ukraińskich uczniów w szkole we Włoszech.

Finansowanie odbudowy Europy

Celem UE jest naprawienie szkód gospodarczych i społecznych spowodowanych pandemią poprzez inwestowanie w projekty i inicjatywy, które sprawią, że Europa będzie zdrowsza, bardziej przyjazna dla środowiska, bardziej cyfrowa i lepiej przygotowana do radzenia sobie z przyszłymi wyzwaniami. Aby przyspieszyć odbudowę, UE wykorzystuje swój długoterminowy budżet na lata 2021–2027 oraz specjalny plan odbudowy, znany jako **NextGenerationEU**.

Łącznie na **ożywienie** gospodarcze przeznaczono nieco ponad 2 bln euro (2 018 mld euro). Większość środków z **NextGenerationEU** zostanie przeznaczona na wsparcie finansowe krajów UE, aby pomóc im wyjść z kryzysu w sposób, który sprawi, że staną się one bardziej ekologiczne, cyfrowe i silniejsze. Planuje się to osiągnąć poprzez inwestycje w obszary, które dotyczą wszystkich Europejczyków, takie jak szybsze połączenia internetowe, czysta energia i transport, kształcenie i szkolenie oraz poprawa efektywności energetycznej budynków.

Więcej informacji na ten temat znajduje się w części „**Gospodarka służąca ludziom**” na s. 56.

Dowiedz się więcej: ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_pl

Dowiedz się więcej o **planach odbudowy** w Twoim kraju: europa.eu/!wYRggt

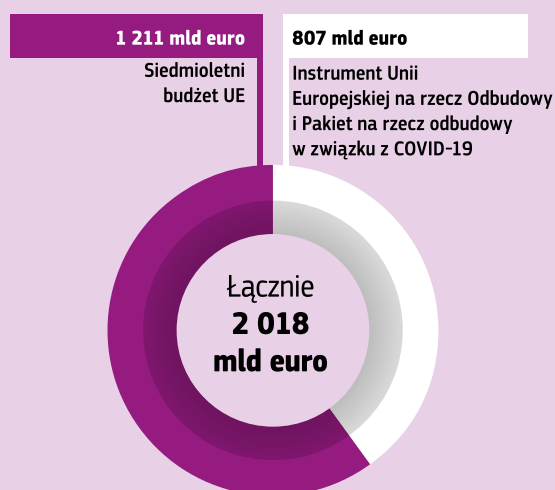
Solidarność w działaniu

Państwa europejskie wykazały się prawdziwą solidarnością, **wspierając się wzajemnie** podczas pandemii COVID-19. Na przykład szpitale

Dostawa sprzętu
medycznego z rezerwy
rescEU w Pradze, Czechy,
24 października 2020 r.

Wydatki UE w latach 2021–2027

w całej UE przyjmowały pacjentów z innych państw i wysyłały zespoły medyczne, aby pomóc swoim sąsiadom. UE koordynowała również dostawy sprzętu ochronnego tam, gdzie był on najbardziej potrzebny, i zorganizowała wspólne zakupy szczepionek przez UE. UE jest również zdecydowana zapewnić, by bezpieczne szczepionki docierały do wszystkich zakątków świata: Komisja i państwa UE są głównymi darczyńcami COVAX, globalnej inicjatywy, której celem jest zapewnienie sprawiedliwego dostępu do szczepionek przeciwko COVID-19. Wspierają również kampanie szczepień w krajach partnerskich.

Dowiedz się więcej na temat solidarności Europejczyków w działaniu: europa.eu/!BdF63r.

Dowiedz się więcej o **reakcji UE na kryzys związany z COVID-19**:
europa.eu/!XbPcJ4

Europejski Zielony Ład

Zmiana klimatu jest jednym z największych wyzwań stojących obecnie przed ludzkością. Spośród 8 mln gatunków żyjących na naszej planecie 1 mln jest zagrożony wyginięciem. Możemy zaobserwować postępujące zanieczyszczanie i dewastację lasów i oceanów. Nie jest zaskoczeniem, że młodzi ludzie, zaniepokojeni stanem planety, którą odziedziczą, przewodzą wezwaniom do wzmożonych działań na rzecz klimatu.

Unia prowadzi globalnym działaniom na rzecz walki ze zmianą klimatu. Odegrała ona kluczową rolę w doprowadzeniu do zawarcia w 2015 r. przełomowego globalnego porozumienia klimatycznego z Paryża. UE jest obecnie zdeterminowana, aby do 2050 r. stać się pierwszym na świecie kontynentem neutralnym klimatycznie – na którym nie produkujemy więcej gazów cieplarnianych, niż nasze ekosystemy mogą naturalnie wchłonąć.

Europejski Zielony Ład to unijny plan działania na rzecz osiągnięcia tego celu i przekształcenia UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę. Będzie to oznaczało m.in. ambitne ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, inwestycje w zielone technologie i ochronę naszego środowiska naturalnego. Będzie to również oznaczało zajęcie się nieuniknionymi konsekwencjami zmiany klimatu.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Cel UE, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., wyznaczono dzięki pierwszemu w historii **Europejskiemu prawu o klimacie**. Prawo to nakłada również zobowiązanie prawne w związku z celem pośrednim UE, jakim jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 proc. do 2030 r. w stosunku do poziomu w 1990 r. UE rozpoczęła również prace nad określeniem celu na 2040 r., a wiosną 2023 r. zorganizowano konsultacje publiczne.

europa.eu/!KtCumM

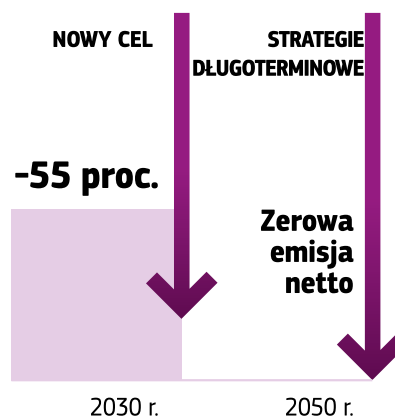
Realizacja Europejskiego Zielonego Ładu

Osiągnięcie zobowiązań UE w zakresie klimatu będzie wymagało działań we wszystkich dziedzinach – od przemysłu, energetyki i transportu po produkcję żywności, rolnictwo i budownictwo. Działania te obejmą zwiększenie wykorzystania czystej energii, ograniczenie zanieczyszczeń, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz upowszechnienie bardziej ekologicznych środków transportu wraz z paliwami i infrastrukturą, które je napędzają. W lipcu 2021 r. Komisja Europejska zaproponowała szereg środków mających na celu skierowanie UE na drogę prowadzącą do osiągnięcia celu klimatycznego na rok 2030. Obejmują one:

- zwiększenie udziału odnawialnej energii w koszyku energetycznym UE do 42,5–45 proc.;
- ograniczenie emisji z budynków, transportu drogowego i żeglugi dzięki zastosowaniu systemu handlu emisjami w tych sektorach;
- bardziej ambitne cele w zakresie ograniczenia emisji dwutlenku węgla (CO_2) z nowych samochodów osobowych i dostawczych;
- odbudowę europejskich lasów, gleb, terenów podmokłych i torfowisk, aby mogły one pochłaniać i magazynować dwutlenek węgla.

UE zapewni wsparcie finansowe tym, którzy stoją przed największymi wyzwaniami, aby zagwarantować, że żadna osoba ani żaden region nie pozostanie w tyle. By podkreślić swoje zaangażowanie, UE przeznaczy co najmniej 30 proc. swoich wydatków w latach 2021–2027 na inicjatywy związane z klimatem.

Produkty sprzedawane w UE powinny być zaprojektowane tak, aby służyły dłużej i były łatwiejsze do ponownego użycia, naprawy i recyklingu. Powinny one również zawierać jak najwięcej materiałów pochodzących z recyklingu. Nowy **Plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym**, będący jedną z głównych części Zielonego Ładu, ma sprawić, by zrównoważone produkty stały się w Unii normą.

Zapoznaj się
z wnioskami Komisji
dotyczącymi realizacji
**Europejskiego
Zielonego Ładu:**
europa.eu/lnr8jpk

W odpowiedzi na trudności i zakłócenia na globalnym rynku energii wywołane inwazją Rosji na Ukrainę Komisja Europejska przygotowała plan REPowerEU, aby

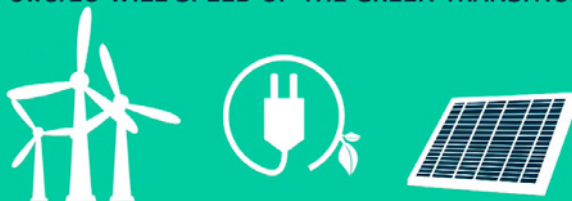
- oszczędzać energię
- produkować czystą energię
- dywersyfikować dostawy energii.

Stoją za nim środki finansowe i prawne służące budowie nowej infrastruktury energetycznej i systemu energetycznego, jakich potrzebuje Europa.

Dowiedz się więcej na temat [planu REPowerEU](#)

REPowerEU WILL SPEED UP THE GREEN TRANSITION

AND INVEST MASSIVELY IN
RENEWABLE ENERGY

OBEJRZYJ FILM:

audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-225403?

ZADANIE NR 17

ZIELONE WYZWANIE

Czy jest coś, co możecie zrobić jako klasa lub szkoła, aby przyczynić się do budowania bardziej ekologicznej Europy? Nauczyciel może znaleźć inspirację do dyskusji w klasie w poniższym zestawie narzędzi dla nauczycieli „Zielone wyzwanie”. Podzielcie się na małe grupy, aby przedyskutować swoje pomysły.

Zestaw narzędzi dla nauczycieli „Zielone wyzwanie”:
europa.eu/I967bWG

CZY WIECIE, ŻE ...?

Budynki odpowiadają za 40 proc. zużycia energii w UE i 36 proc. emisji CO₂ związanych z energią. Dobra wiadomość jest taka, że do 2030 r. 35 mln budynków w UE może zostać odnowionych, co znacznie zmniejszy emisje i stworzy 160 tys. nowych miejsc pracy w sektorze budowlanym.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Produkcja i zużycie energii odpowiadają za 75 proc. emisji w UE. Oszczędzanie energii poprzez działania na rzecz efektywności energetycznej i masowe zwiększanie udziału energii odnawialnej bezpośrednio zmniejszy emisje, zanieczyszczenie powietrza i zależność od paliw kopalnych.

Aby dowiedzieć się więcej o **energii**, obejrzyjcie serię krótkich filmów:
europa.eu/learning-corner/eu-energy-policy_pl

Obszary Natura 2000 wskazane zostały w całej Europie.

Przewodzenie globalnej walce ze zmianą klimatu

Zmiana klimatu jest problemem globalnym, którego UE nie jest w stanie rozwiązać samodzielnie. Unia Europejska współpracuje z innymi krajami i regionami na świecie, aby osiągnąć cele porozumienia paryskiego. W ramach tego porozumienia wyznaczono cel, jakim jest utrzymanie globalnego ocieplenia na poziomie „znacznie poniżej 2 °C” w stosunku do temperatur odnotowanych przed rewolucją przemysłową, przy jednoczesnym kontynuowaniu działań na rzecz ograniczenia tego wzrostu do 1,5 °C. Kraje spotykają się, aby omówić postępy w realizacji tych celów każdego roku na konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu, znanej jako COP (Konferencja Stron).

Odwiedź stronę internetową „[Nasza planeta, nasza przyszłość](https://europea.eu/learning-corner/our-planet-our-future_pl)”, aby dowiedzieć się więcej o zmianie klimatu: europea.eu/learning-corner/our-planet-our-future_pl

Ochrona i odbudowa przyrody

Przyroda jest naszym największym sprzymierzeńcem w walce ze zmianą klimatu i epidemiami chorób. Sieć życia, od której jesteśmy zależni, jest jednak zagrożona z powodu niezrównoważonej działalności człowieka. Przywrócenie zdrowej przyrody jest głównym elementem Europejskiego Zielonego Ładu. UE planuje osiągnąć ten cel między innymi poprzez rozszerzenie sieci obszarów chronionych na lądzie i morzu ([sieć znana jako Natura 2000](https://europea.eu/learning-corner/our-planet-our-future_pl)), sadzenie miliardów drzew i zachęcanie do stosowania zrównoważonych praktyk rolniczych. UE opracowuje również sposoby zapewnienia, aby żywność, którą spożywamy, była zdrowa, przystępna cenowo i produkowana w sposób przyjazny dla środowiska. Obejmuje to zmniejszenie ilości szkodliwych pestycydów i rozwój rolnictwa ekologicznego.

Dowiedz się więcej na temat unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030: europea.eu/!KVPuyt

CZY WIECIE, ŻE ...?

UE i państwa UE są łącznie największymi na świecie dostawcami środków finansowych na rzecz klimatu. W 2021 r. przekazały one ponad 23 mld euro na wsparcie krajów rozwijających się w ich wysiłkach na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu.

Dowiedz się więcej na temat Europejskiego Zielonego Ładu: europea.eu/!Vg94gW.

Europa na miarę ery cyfrowej

Pandemia COVID-19 przyspieszyła proces przechodzenia Europy do świata cyfrowego. Dzięki technologiom cyfrowym rodziny i przyjaciele byli w kontakcie, klasy działały, a firmy funkcjonowały. Stały się one obecnie nieodzowną częścią naszego życia. Nie wszyscy mają jednak taki sam dostęp do tych technologii lub umiejętności, aby móc w pełni z nich korzystać.

UE dąży do tego, by najbliższe 10 lat stało się cyfrową dekadą Europy. Pracuje ona nad tym, aby transformacja cyfrowa była korzystna dla wszystkich, a nie tylko dla nielicznych. Oznacza to na przykład zapewnienie każdemu dostępu do szybkiego internetu oraz umiejętności niezbędnych do korzystania z możliwości, jakie daje świat cyfrowy. Jednocześnie nowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja, przekształcają nasz świat, przynosząc wiele korzyści, ale także nowe obawy. Celem UE jest przeprowadzenie w opracowywaniu nowych globalnych standardów, aby Europejczycy mogli zaufać temu, co te technologie mają do zaoferowania.

Transformacja cyfrowa i inteligentniejsze wykorzystanie technologii będą miały również kluczowe znaczenie dla pomocy UE w osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz dla realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu.

Cyfrowa dekada Europy jako rzeczywistość

W marcu 2021 r. Komisja Europejska przedstawiła wizję transformacji cyfrowej Europy do 2030 r. wraz z szeregiem [konkretnych celów](#) i [planem](#) ich realizacji. Cele wyznaczają cztery główne kierunki: Europa jako kontynent wykorzystujący technologię – z kompetentną cyfrowo ludnością i wysoko wykwalifikowanymi specjalistami w dziedzinie technologii cyfrowych; doskonałe, godne zaufania i bezpieczne infrastruktury cyfrowe; duży udział zdigitalizowanych przedsiębiorstw w Europie; zmodernizowane usługi publiczne odpowiadające potrzebom społeczeństwa. Pierwszy w historii program „Cyfrowa Europa”, dysponujący budżetem w wysokości 7,5 mld euro na lata 2021–2027, zapewni finansowanie projektów w ważnych obszarach, takich jak sztuczna inteligencja, obliczenia superkomputerowe, cyberbezpieczeństwo i zaawansowane umiejętności. W ramach planu odbudowy dla Europy kraje UE muszą zainwestować w inicjatywy cyfrowe co najmniej 20 proc. środków otrzymanych z funduszu [NextGenerationEU](#).

Kluczowe cele w zakresie transformacji cyfrowej Europy do 2030 r.:

- co najmniej 80 proc. wszystkich dorosłych powinno posiadać podstawowe umiejętności cyfrowe;
- 20 mln specjalistów w dziedzinie ICT – w tym więcej kobiet pracujących w dziedzinach cyfrowych;
- połączenie gigabitowe dla wszystkich gospodarstw domowych w UE oraz objęcie wszystkich zaludnionych obszarów siecią 5G;
- pierwszy komputer kwantowy w Europie;
- trzy na cztery przedsiębiorstwa korzystające z usług w chmurze;
- wszystkie kluczowe usługi publiczne dostępne online;
- wszyscy obywatele z dostępem do swojej elektronicznej dokumentacji medycznej;
- 80 proc. obywateli korzystających z identyfikacji elektronicznej.

Więcej informacji na temat celów cyfrowych na 2030 r.:

europa.eu/!ck46Gg.

Umiejętności w erze cyfrowej

Umiejętności cyfrowe są niezwykle ważne w nauce i pracy. Zasadnicze znaczenie ma również dostęp do coraz większej liczby usług publicznych online – od otwarcia rachunku bankowego po ubieganie się o studia za granicą. Obecnie jednak ponad jedna piąta młodych ludzi nie posiada podstawowych umiejętności cyfrowych. Chociaż odpowiedzialność za kształcenie i szkolenie spoczywa na poszczególnych państwach UE, Unia zapewnia wsparcie w tej dziedzinie. Wspiera ona państwa UE, inwestując w takie programy, jak [europejski program na rzecz umiejętności](#) oraz [Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej](#), aby szkolić Europejczyków i poszerzać unijną pulę talentów.

Komisja Europejska prowadzi wiele różnych projektów mających na celu pomoc państwom UE w podnoszeniu poziomu umiejętności cyfrowych. Obejmują one coroczny Europejski Tydzień Kodowania oraz staże „Cyfrowe

możliwości”, które dają studentom szkół wyższych możliwość zdobycia praktycznego doświadczenia zawodowego w obszarach cyfrowych wymaganych na rynku pracy.

Odkryj świat możliwości cyfrowych, korzystając z cyfrowych komiksów: europa.eu/!XFDgkW.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Według tablicy wyników dotyczącej kobiet w sektorze cyfrowym z 2021 r. tylko 19 proc. specjalistów w dziedzinie ICT w UE to kobiety. UE podejmuje działania mające na celu zwiększenie udziału kobiet w sektorze cyfrowym poprzez kwestionowanie stereotypów, promowanie kształcenia i szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych oraz zachęcanie większej liczby przedsiębiorczyń do aktywności w tym sektorze.

Budowanie zaufania do technologii

Sztuczna inteligencja może pomóc nam na wiele sposobów, na przykład dzięki dokładniejszej diagnozie medycznej i minimalizowaniu wpływu rolnictwa na środowisko. Niektórzy obawiają się jednak, że ich praca może być zagrożona przez sztuczną inteligencję, lub zastanawiają się, czy można ufać tej technologii. Aby rozwiązać te obawy, Komisja zaproponowała [nowe przepisy](#), które mają zagwarantować, że systemy sztucznej inteligencji stosowane w UE będą bezpieczne, przejrzyste, etyczne, bezstronne i kontrolowane przez człowieka.

europa.eu/!fXfkTj

ZADANIE NR 18

SZTUCZNA INTELIGENCJA – KWESTIA ZAUFANIA

Jakie są zalety i zagrożenia związane ze sztuczną inteligencją? Omówcie tę kwestię w małych grupach.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Vega, pierwszy światowej klasy superkomputer w UE, uruchomiono w Mariborze (Słowenia) w kwietniu 2021 r. Może on wykonywać niewiarygodną liczbę 6,9 miliona miliardów obliczeń na sekundę! Nazwany na cześć słynnego słoweńskiego matematyka Jurija Vegi, jest jednym z ośmiu superkomputerów najwyższej klasy, które pomogą europejskim naukowcom, przemysłowi i przedsiębiorstwom dokonać postępu w wielu dziedzinach – od projektowania leków i nowych materiałów po walkę ze zmianą klimatu.

Bezpieczeństwo w internecie

UE stosuje jedno z najsurowszych zasad ochrony danych i prywatności na świecie. Dzięki nim środowisko internetowe jest bezpieczne i sprawiedliwe. Pomagają one również chronić ludzi, w szczególności dzieci, przed nielegalnymi i szkodliwymi treściami. Platformy internetowe mogą być jednak wykorzystywane do rozpowszechniania nielegalnych treści, takich jak nawoływanie do nienawiści lub treści o charakterze terrorystycznym, lub do sprzedaży towarów niebezpiecznych i produktów podrzeczonych. Komisja Europejska [pracuje](#) nad tym, by to, co jest nielegalne poza internetem, było również nielegalne w internecie. Podejmuje również działania mające na celu zwiększenie cyberbezpieczeństwa w całej UE oraz ochronę rządów, obywateli i przedsiębiorstw przed globalnymi zagrożeniami cybernetycznymi. W ramach tych prac UE pomogła utworzyć wspólną jednostkę ds. cyberprzestrzeni, która gromadzi zasoby i wiedzę fachową dostępne dla Unii i jej państw członkowskich. Celem jest skuteczne zapobieganie masowym cyberincydentom i cyberkryzysom, powstrzymywanie ich i reagowanie na nie.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Finansowana przez UE sieć centrów bezpieczniejszego internetu pomaga w podnoszeniu świadomości na temat bezpieczeństwa w sieci. W każdym z tych centrów działa panel młodzieżowy, w którym młodzi ludzie udzielają swoim rówieśnikom cennych wskazówek i porad w oparciu o własne doświadczenia związane z technologiami sieciowymi.

europa.eu/!NN86uD

Dowiedz się więcej na temat
Europy na miarę ery cyfrowej:
europa.eu/!wg38Qj.

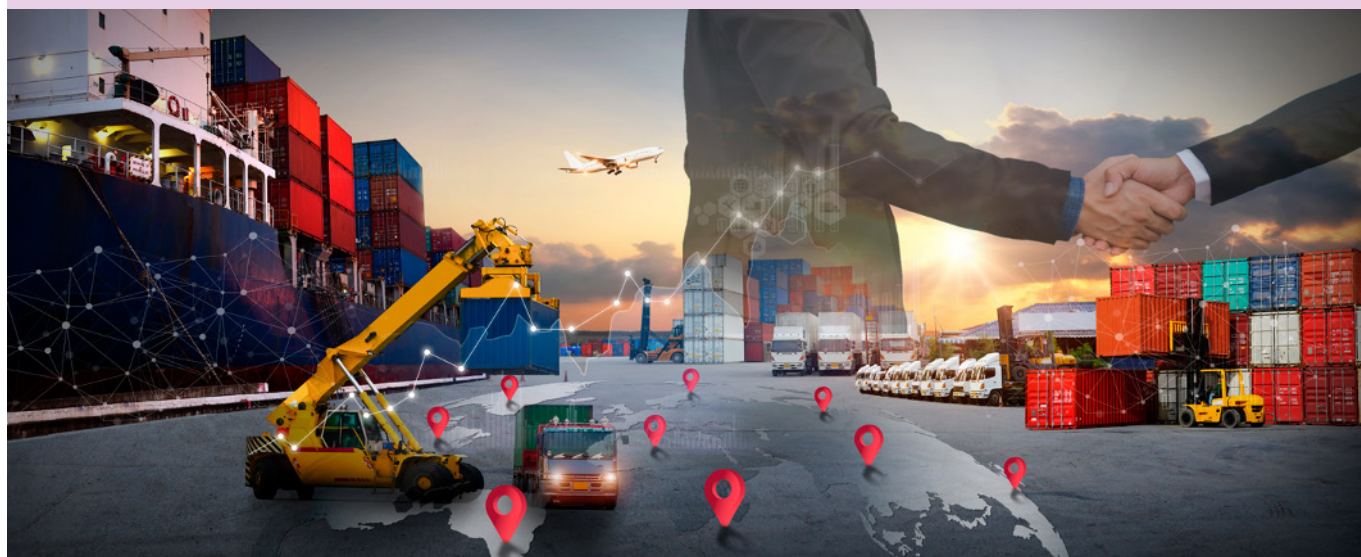

Gospodarka służąca ludziom

Pandemia koronawirusa wywołała poważny wstrząs w gospodarkach europejskich, wpływając na źródła utrzymania i przedsiębiorstwa we wszystkich sektorach. Utrata miejsc pracy dotknęła w szczególności młodych ludzi, z których wielu pracuje w najbardziej poszkodowanych sektorach takich jak turystyka i hotelarstwo.

Oprócz podjęcia [działań mających na celu ochronę](#) przedsiębiorstw i pracowników przed gospodarczymi skutkami pandemii UE opracowała również [plan odbudowy](#), który ma wydobyć Europę z kryzysu. Plan ten, zwany NextGenerationEU, koncentruje się nie tylko na naprawianiu szkód spowodowanych pandemią, ale także – jak sugeruje jego nazwa – na inwestowaniu w następne pokolenie Europejczyków i długoterminową przyszłość UE. Finansowanie NextGenerationEU uzupełnia budżet UE na lata 2021–2027, co stanowi wyjątkową okazję dla wszystkich państw UE do przyspieszenia odbudowy oraz transformacji ekologicznej i cyfrowej w całej UE. Łącznie na pakiet na rzecz odbudowy przeznaczono środki w wysokości ponad 2 bln euro.

UE pracuje nad wzmocnieniem gospodarki we wszystkich państwach i regionach, koncentrując się przede wszystkim na wspieraniu młodych ludzi. Pracuje również nad zmniejszeniem nierówności i podniesieniem poziomu życia wszystkich Europejczyków.

NextGenerationEU

Wartość funduszu odbudowy [NextGenerationEU](#) wynosi ponad 800 mld euro. W dużej mierze posłuży on do sfinansowania reformy i inwestycji w państwach członkowskich do 2026 r. W tym okresie Komisja zaciągnie pożyczki na rynkach kapitałowych w imieniu UE. Zebrane środki zostaną rozdzielone między kraje UE w celu wydatkowania środków na projekty i inicjatywy. Aby skorzystać ze wsparcia finansowego, państwa UE musiały opracować krajowe plany pokazujące, w jaki sposób zainwestują pieniądze. Musiały one obejmować określoną część wydatków na inicjatywy klimatyczne i cyfrowe. Pomoże to Unii w osiągnięciu celu neutralności klimatycznej do 2050 r. i przyczyni się do transformacji cyfrowej Europy, tworzenia miejsc pracy i pobudzania wzrostu gospodarczego w tym procesie.

Inwestowanie w przyszłe dziesięciolecie dzięki NextGenerationEU

NEXTGENERATIONEU: NAJWAŻNIEJSZE CECHY

INSTRUMENT NA RZECZ ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI
723,8 mld euro

 338,0 mld w formie dotacji

 385,8 mld w formie kredytów i pożyczek

Wkład z NextGenerationEU w inne programy
83,1 mld euro

ZWIĘKSZENIE MOCY

Czyste technologie i odnawialne źródła energii

RENOWACJA

Efektywność energetyczna budynków

ŁADOWANIE I TANKOWANIE

Zrównoważony transport i stacje ładowania

ŁĄCZENIE

Wprowadzenie usług szybkich sieci szerokopasmowych

MODERNIZACJA

Cyfryzacja administracji publicznej

ZWIĘKSZENIE SKALI

Chmury danych i zrównoważone procesory

ZMIANA KWALIFIKACJI I PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Kształcenie i szkolenie w zakresie umiejętności cyfrowych

Źródło: Komisja Europejska.

Wspieranie europejskiej młodzieży

UE dąży do zapewnienia młodym ludziom umiejętności i kompetencji potrzebnych im w szybko zmieniającym się świecie pracy, w szczególności tych, które umożliwią im korzystanie z transformacji ekologicznej i cyfrowej. Komisja przedstawiła ukierunkowane inicjatywy mające na celu wspieranie państw członkowskich w zmniejszaniu bezrobocia i pomaganiu młodym ludziom wchodzącym na rynek pracy. [Gwarancję dla młodzieży](#) wzmocniono przez [pakiet wsparcia na rzecz zatrudnienia ludzi młodych](#). Obejmuje ona teraz szerszą grupę docelową – osoby młode w wieku 15–29 lat. Przewidziano w niej również wsparcie praktyk zawodowych, w tym odnowienie [europejskiego sojuszu na rzecz przygotowania zawodowego](#), na którym obecnie jeszcze bardziej korzystają zarówno pracodawcy, jak i młodzi ludzie, a także wsparcie reform, dzięki którym kształcenie i szkolenie zawodowe będzie bardziej nowoczesne, atrakcyjne i elastyczne.

Nowa inicjatywa UE o nazwie **ALMA** (z ang. *Aim, Learn, Master, Achieve* – mierz wysoko, ucz się, osiągać biegłość, realizuj cele) pomoże osobom młodym, które nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, odnaleźć się na rynku pracy. Połączy ona wsparcie w zakresie edukacji, szkolenia zawodowego lub zatrudnienia w ich kraju ojczystym ze stażem w innym państwie UE.

Komisja pracuje również nad poprawą warunków dla osób korzystających z niestandardowych form zatrudnienia – takich jak praca organizowana za pośrednictwem platform cyfrowych – które stają się coraz bardziej powszechne wśród młodzieży.

Ogólnie rzecz biorąc, kraje UE zamierzają zainwestować w latach 2021–2027 co najmniej 22 mld euro z funduszy unijnych w środki wspierające zatrudnienie młodzieży. Środki unijne można na przykład wykorzystać na premie dla małych przedsiębiorstw za zatrudnianie praktykantów, pożyczki na rozpoczęcie działalności i dotacje dla aspirujących przedsiębiorców oraz szkolenia pomagające młodym ludziom zdobyć nowe umiejętności potrzebne na rynku pracy.

Więcej informacji na temat **wsparcia na rzecz zatrudnienia młodzieży**:
europa.eu/WpyPJy

Sprawiedliwa i włączająca odbudowa gospodarcza

Od prawa do równych szans i wsparcia zatrudnienia po sprawiedliwe wynagrodzenie zapewniające godny poziom życia – [Europejski filar praw socjalnych](#) określa [20 zasad](#), których celem jest budowanie sprawiedliwych rynków pracy i systemów opieki społecznej, które przyniosą korzyści wszystkim. Realizacja tych zasad jest wspólnym obowiązkiem instytucji UE, organów krajowych, regionalnych i lokalnych, partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego.

Zbiór celów, które UE ma osiągnąć do 2030 r., ma zapewnić większej liczbie Europejczyków dostęp zarówno do potrzebnych im umiejętności, jak i do równych szans w gospodarce, która jest bardziej cyfrowa, zrównoważona i bardziej sprzyja włączeniu społecznemu.

Włączenie społeczne oznacza zapewnienie, aby potrzeby wszystkich członków społeczeństwa były brane pod uwagę. Oznacza to również, że każdy powinien mieć możliwość podjęcia pracy i zarabiania własnych pieniędzy. Komisja Europejska na przykład dołoży starań, aby osoby z niepełnosprawnościami mogły brać udział w szkoleniach i zdobywać nowe umiejętności, a także aby mogły znaleźć pracę i być niezależne.

Komisja proponuje również nowe środki gwarantujące, aby kobiety i mężczyźni otrzymywali [równe wynagrodzenie za taką samą pracę](#). Środki te zwiększą świadomość na temat warunków wynagrodzeń w przedsiębiorstwach i dadzą pracodawcom i pracownikom lepsze narzędzia walki z problemem dyskryminacji płacowej w miejscu pracy.

Nowy Europejski Fundusz Społeczny Plus będzie służył do wspierania osób, regionów i państw w UE zmagających się z wyzwaniami, które obejmują zarówno odbudowę po pandemii, jak i realizację celów UE w zakresie zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji i klimatu (europa.eu!/vYh6nX).

Dowiedz się więcej na temat inicjatyw Komisji mających na celu realizację 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych: europa.eu!/DpfdKW.

CZY WIECIE, ŻE ...?

2023 r. jest Europejskim Rokiem Umiejętności. Podczas jego trwania wysiłki UE skupiają się na pomaganiu ludziom w zdobywaniu umiejętności odpowiednich do wysokiej jakości miejsc pracy oraz na pomaganiu przedsiębiorstwom, w szczególności małym i średnim, w rozwiązaniu problemu niedoboru umiejętności w UE.

Więcej informacji: year-of-skills.europa.eu/index_pl

ZADANIE NR 19

NAJWAŻNIEJSZE ELEMENTY BARDZIEJ SPRAWIEDLIWEJ I WŁĄCZAJĄCEJ EUROPY

Poniżej przedstawiono listę obszarów objętych Europejskim filarem praw socjalnych. Wybierzcie trzy obszary, które uważacie za najważniejsze, a następnie w małych grupach omówcie te wybrane zagadnienia.

- 1 Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie
- 2 Równouprawnienie płci
- 3 Opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci
- 4 Informacje o warunkach zatrudnienia i ochrona w przypadku zwolnień
- 5 Dialog społeczny i społeczne zaangażowanie pracowników
- 6 Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym
- 7 Sprawiedliwa płaca minimalna
- 8 Opieka zdrowotna
- 9 Integracja osób niepełnosprawnych
- 10 Mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych

Dowiedźcie się więcej na temat **unijnego planu dotyczącego gospodarki służącej ludziom:**

europa.eu/!dRHcgM

Silniejsza pozycja Europy na świecie

Unię Europejską zamieszkuje ok. 447 mln osób, co sprawia, że jest ona trzecim obszarem na świecie pod względem liczby ludności po Chinach i Indiach oraz odgrywa ważną rolę na arenie międzynarodowej. Funkcjonując jako jednolity rynek obejmujący 27 państw, UE jest największym blokiem handlowym na świecie. Międzynarodowe umowy handlowe zapewniają Europie i jej partnerom wyższy wzrost gospodarczy. Pomagają one również w upowszechnianiu europejskich zasad i wartości, takich jak demokracja, prawa człowieka, prawa socjalne i walka ze zmianą klimatu.

Relacje UE z zagranicą opierają się na zasadzie solidarności i współpracy. Wyzwania, takie jak zmiana klimatu, brutalny ekstremizm, handel ludźmi i migracja nieregulowana, nie znają granic, a skrajne ubóstwo można zwalczać jedynie w drodze współpracy z krajami rozwijającymi się.

UE dąży do uczynienia świata bezpieczniejszym miejscem, w którym przestrzega się prawa, a ludzi traktuje się sprawiedliwie. W swoich działaniach zewnętrznych Unia kieruje się zasadami, dzięki którym sama powstała i się rozwinęła, takimi jak pokój, demokracja, praworządność, prawa człowieka i podstawowe wolności. UE dąży do wzmocnienia partnerstw z bezpośrednimi sąsiadami Unii na wschodzie – w szczególności z Bałkanami Zachodnimi – jak również z krajami bardziej oddalonymi (szczegółowe informacje na temat krajów kandydujących do członkostwa w UE przedstawiono w [rozdziale 1 „Czym jest Unia Europejska?”](#)).

CZY WIECIE, ŻE ...?

UE zawarła ponad 45 umów handlowych z prawie 80 partnerami na całym świecie. W 2020 r. UE zawarła nowe porozumienie handlowe z Meksykiem. Weszła też w życie umowa handlowa zawarta z Wietnamem.

Po opuszczeniu przez Wielką Brytanię Unii Europejskiej 31 stycznia 2020 r. UE i Wielka Brytania podpisały 30 grudnia 2020 r. [umowę o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem](#).

CZY WIECIE, ŻE ...?

Handel z krajami spoza UE bezpośrednio lub pośrednio zapewnia w Europie ponad 35 mln miejsc pracy.

Swobodny i uczciwy handel

Umowy handlowe ułatwiają krajom prowadzenie wzajemnych interesów i pomagają tworzyć więcej miejsc pracy, pobudzając wzrost gospodarczy. Dzięki nim konsumenci w UE mają większy wybór produktów z różnych części świata, a także kupują po niższych cenach. Ponadto umowy te pomagają przedsiębiorstwom z UE konkurować za granicą. UE wynegocjowała umowy handlowe z wieloma krajami na świecie. Mówiąc jednym głosem, Unia liczy się w międzynarodowych negocjacjach handlowych znacznie bardziej niż którekolwiek z państw członkowskich występujące wyłącznie we własnym imieniu.

Polityka handlowa może odegrać ważną rolę w przeciwdziałaniu zmianie klimatu i degradacji środowiska. UE dąży do tego, aby zasadniczym elementem przyszłych umów handlowych i inwestycyjnych było przestrzeganie porozumienia klimatycznego z Paryża.

UE przewodzi wysiłkom zmierzającym do zreformowania zasad światowego handlu, tak aby lepiej odpowiadały one dzisiejszym wyzwaniom.

Współpraca międzynarodowa

UE ściśle współpracuje ze swoimi sąsiadami oraz z innymi krajami i organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Organizacja Narodów Zjednoczonych i Światowa Organizacja Zdrowia, aby stawić czoła wspólnym wyzwaniom, takim jak COVID-19 i zmiana klimatu. Unia dąży do budowania nowych sojuszy z państwami spoza UE oraz do zacieśnienia współpracy z organizacjami wielostronnymi i regionalnymi.

Szczyt UE-USA w czerwcu 2021 r. rozpoczął odnowę partnerstwa transatlantyckiego. Określono na nim wspólny program współpracy między Unią i USA w czasach po pandemii.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Global Gateway to nowa strategia UE mająca na celu poprawę połączeń w sektorach cyfrowym, energetycznym i transportowym oraz wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej, edukacji i badań naukowych na całym świecie. Dzięki inwestycjom o wartości 300 mld euro połączenia te będą demokratyczne, przejrzyste, ekologiczne, bezpieczne i inteligentne.

Dowiedz się więcej:
europa.eu/!wnGwNC

UE zacieśnia i pogłębia współpracę z **Afryką**. Zaproponowała szereg partnerstw opartych na wspólnych interesach i wartościach, koncentrujących się na istotnych obszarach, takich jak transformacja ekologiczna, transformacja cyfrowa, migracja i mobilność.

UE współfinansuje szkołę biznesu, dzięki której młodzi Afrykańczycy mogą zostać pilotami, personelem pokładowym lub inżynierami lotniczymi. 27 lutego 2020 r. przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen odwiedziła Etiopską Akademię Lotniczą w Addis Abebie.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Unia Europejska ma na całym świecie 140 biur zwanych **delegaturami**. Pełnią one rolę zbliżoną do roli ambasad. Odgrywają istotną rolę w reprezentowaniu UE i jej obywateli oraz w budowaniu sieci powiązań i partnerstw.

ZADANIE NR 20

UE NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

Oto kilka przykładów działań prowadzonych przez UE na arenie międzynarodowej. Spośród nich wybierzcie trzy, które są dla Was najważniejsze, i uzasadnijcie swój wybór. Porównajcie swoje odpowiedzi.

- 1 UE prowadzi i wspiera rozmowy pokojowe na całym świecie w celu rozwiązywania konfliktów.
- 2 UE podejmuje na całym świecie działania na rzecz demokracji i rządów prawa. Szczególnie ważnym aspektem w relacjach z innymi państwami są prawa człowieka.
- 3 UE jest liderem w światowej walce ze zmianą klimatu.
- 4 UE działa na rzecz równouprawnienia i wzmocnienia pozycji kobiet na całym świecie i wspiera finansowo działania z tym związane.
- 5 Łącznie UE i jej państwa członkowskie są głównym darczyńcą pomocy rozwojowej i pomocy humanitarnej na świecie.

Dowiedz się więcej na temat **działań UE na rzecz silniejszej pozycji Europy na świecie**: europa.eu/!NX34mf

Promowanie naszego europejskiego stylu życia

Unia Europejska jest czymś więcej niż jednolitym rynkiem towarów i usług. Jest to unia ludzi, którzy podzielają wspólne wartości. Wartości te zapisano w [traktatach UE](#) oraz w [Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej](#), które gwarantują prawa ludziom mieszkającym w UE. Wartości te, w tym demokracja i praworządność, są fundamentem naszych społeczeństw. Przykładowo demokracja nie może działać sprawnie bez niezależnych sądów gwarantujących ochronę praw podstawowych i swobód obywatelskich, ani też bez aktywnego społeczeństwa obywatelskiego i wolnych mediów.

Europejski styl życia ma charakter integracyjny, co oznacza, że nikogo nie należy pomijać. Każda osoba mieszkająca w UE powinna mieć możliwość rozwijania się, uczestniczenia w życiu społecznym i pełnienia ról przywódczych bez względu na różnice wynikające z płci, pochodzenia rasowego lub etnicznego, religii lub przekonań, niepełnosprawności, wieku lub orientacji seksualnej. Komisja Europejska realizuje politykę i działania ukierunkowane na zwalczanie dyskryminacji i stereotypów, które są nadal zbyt powszechne w społeczeństwie.

Opierając się na doświadczeniach wyniesionych z pandemii koronawirusa, UE pracuje nad tym, aby mogła skuteczniej reagować na kryzysy zdrowotne, podejmując jednocześnie działania na rzecz poprawy wszystkich aspektów zdrowia obywateli.

Budowanie Unii równości

Unia Europejska posiada jedno z najbardziej rozbudowanych przepisów antydyskryminacyjnych na świecie. Zniwelowanie nierówności nadal istniejących w UE i zapewnienie wszystkim możliwości uczestnictwa w życiu Europy wciąż wymaga wiele pracy. Komisja zwiększa swoją aktywność we wszystkich obszarach – od działań na rzecz zwalczania rasizmu i antysemityzmu po działania mające na celu zapewnienie, aby osoby przybywające do Europy oraz osoby należące do mniejszości etnicznych nie były marginalizowane ani wykluczane ze społeczeństwa. Komisja kontynuuje również prace mające na celu zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z przysługujących im praw i takich samych szans w życiu jak wszyscy, a także zwalczanie dyskryminacji wobec osób LGBTIQ.

Więcej informacji na temat planów UE dotyczących zwalczania wszelkich form dyskryminacji: europa.eu/!Tfyth6.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Okolo 87 mln osób w UE ma pewien rodzaj niepełnosprawności.

Dowiedz się, w jaki sposób UE planuje chronić prawa osób z niepełnosprawnościami w najbliższym dziesięcioleciu: europa.eu/!RBHRNM.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Prawie sześciu na dziesięciu Europejczyków uważa, że dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne lub kolor skóry jest w jego kraju powszechna.

Źródło: [Eurobarometr 2251](#).

ZADANIE NR 21

WALKA Z DYSKRYMINACJĄ

Czy możecie sobie przypomnieć sytuacje, w których byliście świadkami dyskryminacji lub sami jej doświadczyliście? Jak myślicie, co można zrobić, aby z nią walczyć? Omówcie tę kwestię w małych grupach i opowiedzcie klasie o swoich przemyśleniach.

Utrzymanie praworządności

Praworządność ma bezpośredni wpływ na życie każdego obywatela. Jest ona konieczna do zagwarantowania równego traktowania wobec prawa i obrony praw jednostki. Konieczne jest również zapobieganie nadużywaniu władzy przez organy publiczne oraz zapewnienie pociągania decydentów do odpowiedzialności.

Dowiedz się, co robi UE, aby promować, chronić i egzekwować praworządność w Europie:

europa.eu/luRQUTE.

Nowe podejście do zarządzania migracją i azylem w Europie

Unia Europejska jest bezpiecznym miejscem dla osób uciekających przed prześladowaniami lub poważną krzywdą w kraju pochodzenia. Każdego roku tysiące ludzi przybywa do Europy w poszukiwaniu ochrony międzynarodowej lub lepszego życia. UE wraz ze swoimi państwami członkowskimi pracuje nad sposobami lepszego zarządzania przepływem osób przybywających do jej wybrzeży. W 2020 r. Komisja przedstawiła

- o **wnioski** mające na celu usprawnienie systemu migracyjnego i azylowego w Europie. We wnioskach tych przewidziano poszukiwanie sposobów poprawy współpracy z państwami pochodzenia i tranzytu,

europa.eu/!pJ39PX

CZY WIECIE, ŻE ...?

Ponad 8 na 10 obywateli twierdzi, że ważna jest dla nich skuteczna ochrona sądowa przez niezależne sądy, równość wobec prawa oraz właściwe prowadzenie dochodzeń i ściganie korupcji.

Źródło: [Eurobarometr 2235](https://ec.europa.eu/eurobarometer/surveys/t2235).

skutecznej integracji uchodźców oraz powrotu osób bez prawa do pozostania.

Po rosyjskiej inwazji na Ukrainę UE po raz pierwszy w historii podjęła wyjątkowy środek polegający na uruchomieniu „systemu tymczasowej ochrony”, obejmujący szereg działań, aby zaoferować szybką i skuteczną pomoc osobom uciekającym przed wojną. Pozwala on zapewnić uchodźcom takie same prawa w całej UE, jak prawo do zakwaterowania, mieszkania, pomocy medycznej i dostępu dzieci do edukacji.

Dowiedz się więcej na temat solidarności UE z Ukrainą: europa.eu/!Yw4XFy

CZY WIECIE, ŻE ...?

Migranci i obywatele UE wywodzący się ze środowisk migracyjnych odgrywają ważną rolę w społeczeństwie europejskim i w różnych sektorach naszej gospodarki. UE dąży do zapewnienia, aby mieli możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, i podejmuje w tym celu działania w takich obszarach, jak kształcenie, zatrudnienie, opieka zdrowotna i zakwaterowanie.

2020
18 SEPT

OBEJRZYJ FILM:

Wywiad z Suaad Alshleh

audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-195435

Suaad Alshleh przybyła do Europy jako uchodźczyni z Syrii. Teraz realizuje w Irlandii swoje marzenie, by zostać lekarką.

Ochrona zdrowia Europejczyków

UE pracuje nad tym, by jej kraje przygotowały się do kryzysów zdrowotnych i wspólnie na nie reagowały, a także by środki medyczne były dostępne i przystępne cenowo. Pracuje również nad poprawą profilaktyki, leczenia i opieki po leczeniu onkologicznym w przypadku chorób

takich jak nowotwory. Dzięki tym działaniom – które leżą u podstaw [Europejskiej Unii Zdrowotnej](#) – UE będzie w stanie lepiej zapobiegać przyszłym pandemiom i lepiej je zwalczać, wzmocni europejskie systemy opieki zdrowotnej i będzie lepiej chronić zdrowie obywateli.

europa.eu/!BD84YB

W ramach [Programu UE dla zdrowia](#) na lata 2021–2027 Unia zainwestuje ponad 5 mld euro w działania, które przyniosą korzyści na szczeblu europejskim i które dopełnią politykę zdrowotną państw UE.

Obszary działania:

ec.europa.eu/health/funding/eu4health_pl

Poprawa i wspieranie zdrowia w Unii

Poprawa jakości produktów leczniczych, wyrobów medycznych i produktów istotnych dla reagowania kryzysowego

Ochrona ludności w Unii przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowia

Udoskonalenie systemów ochrony zdrowia

Więcej informacji o Programie UE dla zdrowia znajdziecie w krótkim filmie wideo:

europa.eu/!qnhHG7.

CZY WIECIE, ŻE ...?

W 2020 roku u 2,7 mln osób w Unii Europejskiej zdiagnozowano raka, a kolejne 1,3 mln osób straciło z tego powodu życie, w tym ponad 2 tys. osób młodych.

Dowiedz się, w jaki sposób europejski plan walki z rakiem ma na celu zmniejszenie liczby zgonów spowodowanych chorobą oraz poprawę profilaktyki, leczenia i opieki: europa.eu/!fm96hC.

Pielęgniarka przygotowuje urządzenie do przeprowadzenia badania rezonansu magnetycznego, szpital Uniwersytecki w Liège, Belgia, 24 stycznia 2020 r.

Dowiedz się więcej na temat działań UE na rzecz **promowania europejskiego stylu życia**: europa.eu/!4DRd3b.

Nowy impuls dla demokracji europejskiej

Demokracja jest fundamentem Unii Europejskiej. W zdrowym i sprawnie działającym systemie demokratycznym obywatele mogą swobodnie wyrażać swoje poglądy, wybierać przywódców politycznych lub sami nimi zostać, a także decydować o swojej przyszłości.

Ostatnie lata pokazały odnowę społecznego zaangażowania politycznego i zwiększoną frekwencję w wyborach. Jednak podobnie jak w wielu miejscach na świecie demokracja w UE i w państwach UE napotyka wyzwania. Wyzwania te obejmują rosnący w siłę ekstremizm i ingerencje w przebieg wyborów, jak również zagrożenia dla dziennikarstwa i poczucie, że rośnie dystans między obywatelami a wybieranymi przez nich przedstawicielami.

UE pragnie wzmocnić procesy demokratyczne i zachęca obywateli do angażowania się w kształtowanie swojej przyszłości w UE. Pracuje również nad tym, aby jej własne struktury były bardziej przejrzyste i demokratyczne.

Dowiedz się więcej o tym, w jaki sposób możesz się zaangażować i wyrazić swoją opinię [w części „Wasz głos w procesie decyzyjnym UE” \(s. 25\)](#).

Jak wzmocnić demokrację w UE?

U podstaw planu Komisji Europejskiej mającego na celu wzmocnienie demokracji UE leżą prawa i wolności jednostki oraz przejrzystość i odpowiedzialność. Koncentruje się on na działaniach mających na celu promowanie wolnych i uczciwych wyborów, wspieranie wolnych i niezależnych mediów oraz zwalczanie dezinformacji. Unia Europejska i państwa UE [coraz aktywniej przeciwdziałają](#) próbom wykorzystywania kryzysów, takich jak pandemia COVID-19, jak również próbom szerzenia propagandy lub nienawiści. Jednym ze sposobów, w jaki to robią, jest wykrywanie i ujawnianie dezinformacji oraz współpraca z platformami internetowymi w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się nieprawdziwych informacji.

europa.eu/!fyqKhh

CZY WIECIE, ŻE ...?

73 proc. dziennikarek na całym świecie doświadczyło w trakcie swojej pracy przemocy w internecie (badanie UNESCO/ICEF).

Dajemy dzieciom głos

Każde dziecko w Europie – i wszędzie indziej – powinno mieć takie same prawa i nie powinno doświadczać dyskryminacji ani zastraszania. Pierwsza w historii [strategia UE na rzecz praw dziecka](#) ma na celu zapewnienie ochrony i wsparcia wszystkim dzieciom (osobom młodym poniżej 18 roku życia) bez względu na ich pochodzenie, status społeczny czy miejsce zamieszkania. Zakłada działania w kilku obszarach, w tym dotyczących prawa dzieci do życia bez przemocy i do bezpieczeństwa w internecie. Jednocześnie UE pracuje nad przerwaniem wielopokoleniowych cykli ubóstwa i marginalizacji. Nowa [europejska gwarancja dla dzieci](#) ma na celu zapewnienie dzieciom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym dostępu do zdrowych posiłków, edukacji, opieki zdrowotnej i odpowiednich warunków mieszkaniowych.

europa.eu/!QwHTn8

europa.eu/!8UN9UU

1/5

ludności UE to dzieci
lub młodzież w wieku
poniżej **18 lat**

Ponad 10 tys. dzieci i osób młodych przedstawiło swoje pomysły i pomogło w przygotowaniu strategii UE na rzecz praw dziecka.

OBEJRZYJ FILM:
[Strategia UE na rzecz praw dziecka](#)
europa.eu/!4Cjj3p

CZY WIECIE, ŻE ...?

W 2019 r. 22,2 proc. dzieci w UE żyło w gospodarstwach domowych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. To prawie 18 mln dzieci, które potrzebują pomocy.

CZY WIECIE, ŻE ...?

Aby Twój głos został usłyszany, UE utworzyła platformę uczestnictwa dzieci. Jest to bezpieczne miejsce, w którym można dzielić się informacjami na temat ważnych kwestii z osobami odpowiedzialnymi za wyznaczanie kierunków polityki. Możesz skontaktować się z innymi dziećmi, komunikować się, dyskutować i uczyć się o swoich prawach. Możesz również dowiedzieć się o przepisach i polityce w języku przyjaznym dziecku i skontaktować się z organizacjami znajdującymi się w pobliżu miejsca, w którym mieszkasz!

Więcej informacji: europa.eu/!ThR4C7

CZY WIECIE, ŻE ...?

W maju 2021 r. UE rozpoczęła debatę, w ramach której obywatele z całej UE mieli szansę wypowiedzieć się, w jakiej Europie chcieliby żyć. Zorganizowano dyskusje i spotkania, które odbyły się zarówno w internecie, jak i osobiście we wszystkich krajach. Informacje zebrane w ramach tej debaty będą pomocne w kształtowaniu przyszłości UE.

Więcej informacji na temat **Konferencji w sprawie przyszłości**

Europy: futureu.europa.eu/?locale=pl

Zmieniająca się Europa

Społeczeństwa europejskie zmieniają się – wydłuża się średnie trwanie życia, a współczynnik urodzeń spada. Odpowiedź na zmiany demograficzne ma kluczowe znaczenie dla budowania bardziej odpornej, zrównoważonej i sprawiedliwej Unii Europejskiej. Na przykład na obszarach wiejskich w całej UE często można zaobserwować spadek liczby ludności, a jednocześnie mieszkańcy wsi są średnio starsi niż mieszkańcy miast. Obszary wiejskie są źródłem żywności, przestrzeni mieszkalnej, miejsc pracy i świadczą podstawowe usługi ekosystemowe. Aby zagwarantować, że będą nadal mogły odgrywać te istotne role, Komisja Europejska opracowała plan działania, który ma pomóc społecznościom i przedsiębiorstwom wiejskim w uwolnieniu ich pełnego potencjału w nadchodzących dziesięcioleciach.

Sprawdź, jak Europa będzie wyglądać w nadchodzących dziesięcioleciach:

europa.eu/!t7rCYb.

ZADANIE NR 22

DIALOGI OBYWATELSKIE

W całej UE odbywają się regularnie dialogi obywatelskie, czyli dyskusje z udziałem komisarzy europejskich i przedstawicieli społeczeństwa. Jeśli nie możecie wziąć udziału w jednym z takich spotkań, możecie sami zorganizować je w swojej szkole. Trzech lub czterech uczniów wcielających się w rolę komisarzy powinno wybrać jeden z tematów przedstawionych w tym rozdziale jako punkt wyjścia do dyskusji. Mogą oni przeanalizować wybrany obszar polityki w czasie przeznaczonym na naukę indywidualną i przygotować pięciominutowe wystąpienie. Na kolejnej lekcji po krótkim wystąpieniu „komisarza” następuje 15-minutowa sesja pytań i odpowiedzi, której przebieg organizuje nauczyciel.

Kliknij tutaj, aby
zapoznać się
z internetową wersją
tego rozdziału.

europa.eu/!DKWjc4

Dowiedz się więcej na temat **nowego impulsu dla demokracji europejskiej:**

europa.eu/!QGqgxU

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

ROZDZIAŁ 1 – CZYM JEST UNIA EUROPEJSKA?

ZADANIE NR 1

JAKIE PAŃSTWA NALEŻĄ DO UE?

ZADANIE NR 3

CO WARTOŚCI I ZASADY UE OZNACZAJĄ W PRAKTYCE?

Część 1. Wstawcie krzyżyk w prawidłowej kolumnie dla każdego z poniższych ośmiu pytań. W małych grupach omówcie, co Waszym zdaniem dany kraj może, a czego nie może robić, jeśli chce należeć do UE.

Państwo...	A może zostać członkiem Unii Europejskiej	B nie może zostać członkiem Unii Europejskiej
1. które nie zapewnia wolności prasy	NIE	TAK
2. które stosuje karę śmierci	NIE	TAK
3. które pozwala obywatelom organizować protesty antyrządowe	TAK	NIE
4. w którym odbywają się regularnie wybory do parlamentu	TAK	NIE
5. w którym wojsko kształtuje życie polityczne, a nawet ingeruje militarnie w politykę wewnętrzną	NIE	TAK
6. w którym obywatele pozostają niewinni do momentu stwierdzenia ich winy przez sąd	TAK	NIE
7. w którym istnieje tylko jedna partia polityczna, która zawsze tworzy rząd	NIE	TAK
8. które zapewnia ochronę mniejszości, nawet jeżeli większość jest przeciwko nim	TAK	NIE

ROZDZIAŁ 2 – W JAKI SPOSÓB FUNKCJONUJE UNIA?

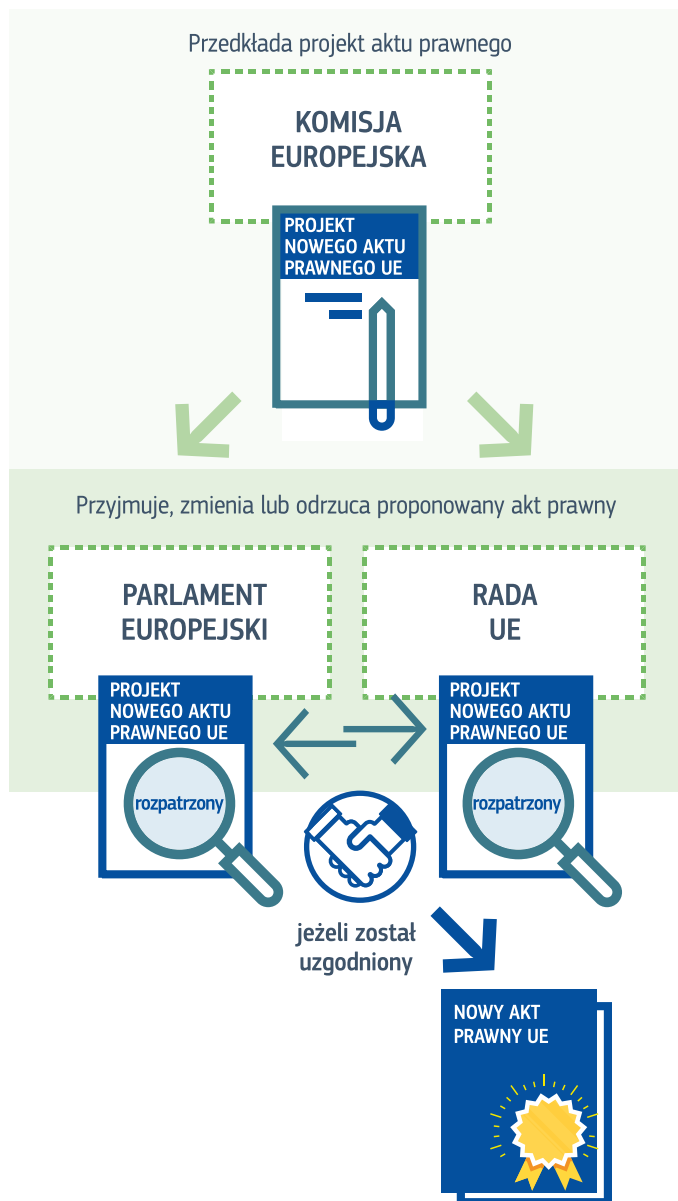
ZADANIE NR 7

JAKIE SĄ KOMPETENCJE POSZCZEGÓLNYCH ORGANÓW UE?

Kto ...?	Parlament Europejski	Rada Europejska	Rada Unii Europejskiej	Komisja Europejska	Trybunał Sprawiedliwości
1. przedstawia wnioski dotyczące aktów prawnych UE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
2. zatwierdza akty prawne UE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
3. składa się z (tylko) jednego przedstawiciela/członka z każdego państwa UE	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK
4. ma członków wybieranych w wyborach bezpośrednich	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
5. zarządza budżetem	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
6. reprezentuje interesy obywateli	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
7. reprezentuje interesy państw UE/ich rządów	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE
8. reprezentuje interesy UE jako całości	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
9. decyduje o wykładni aktów prawnych UE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK
10. określa ogólny kierunek polityki UE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE

ZADANIE NR 8

STANOWIENIE PRAWA W UE

ZADANIE NR 9

KTO JEST KIM?

Wiecie już dużo o instytucjach europejskich, ale czy znacie imiona i nazwiska oraz twarze ludzi, którzy nimi kierują? Czy wiesz, kto jest obecnie:

1. [Przewodniczącą Parlamentu Europejskiego](https://europa.eu/!9dR4kW) (europa.eu/!9dR4kW)
2. [Przewodniczącym Rady Europejskiej](https://europa.eu/!fPQMpg) (europa.eu/!fPQMpg)
3. [Przewodniczącą Komisji Europejskiej](https://europa.eu/!nT93gj) (europa.eu/!nT93gj)
4. [Wysokim Przedstawicielem Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz wiceprzewodniczącą Komisji](https://europa.eu/!g9kXjH) (europa.eu/!g9kXjH)

Roberta Metsola

*przewodnicząca
Parlamentu Europejskiego*

Charles Michel

*przewodniczący Rady
Europejskiej*

Ursula von der Leyen

*przewodnicząca Komisji
Europejskiej*

Josep Borrell Fontelles

*Wysoki Przedstawiciel Unii
ds. Zagranicznych i Polityki
Bezpieczeństwa oraz
wiceprzewodniczący Komisji*

ROZDZIAŁ 3 – JAK UE WPŁYWA NA NASZE ŻYCIE CODZIENNE?

ZADANIE NR 12

KTÓRE KRAJE NALEŻĄ DO STREFY EURO?

euro	Austria	euro	Francja	euro	Niemcy
euro	Belgia	euro	Grecja	nie	Polska
nie	Bułgaria	euro	Hiszpania	euro	Portugalia
nie	Chorwacja	euro	Holandia	nie	Rumunia
euro	Cypr	euro	Irlandia	euro	Słowacja
nie	Czechy	euro	Litwa	euro	Słowenia
nie	Dania	euro	Łotwa	nie	Szwecja
euro	Estonia	euro	Luksemburg	nie	Węgry
euro	Finlandia	euro	Malta	euro	Włochy

CZY WIECIE, ŻE ...?

(STRONA 31)

Ta moneta o nominale dwóch euro
pochodzi z Grecji.

Na monecie widnieje scena z mozaiki
spartańskiej (III w. n.e.) przedstawiająca
porwanie Europy przez Zeusa pod postacią byka.
Europa to postać z mitologii greckiej, od której
imienia pochodzi nazwa naszego kontynentu.

ZADANIE NR 14

CO „SWOBODNY PRZEPŁYW” OZNACZA W PRAKTYCE?

Przykłady	Swobodny przepływ osób	Swobodny przepływ towarów	Swobodny przepływ usług	Swobodny przepływ kapitału
1. Mogę kupić używany samochód za granicą i zabrać go do kraju bez konieczności płacenia cła.	NIE	TAK	NIE	NIE
2. Na obszarze UE mogę pojechać, dokąd chcę.	TAK	NIE	NIE	NIE
3. Mogę studiować w innym kraju UE.	TAK	NIE	NIE	NIE
4. Moi rodzice mogą nająć glazurnika z innego państwa UE do remontu łazienki.	NIE	NIE	TAK	NIE
5. Moi rodzice mogą z łatwością przesłać mi pieniądze do kraju, w którym studiuje, bez dodatkowych opłat.	NIE	NIE	NIE	TAK
6. Mogę pracować w innym kraju UE.	TAK	NIE	NIE	NIE
7. Mogę kupić przez internet towary z innego kraju UE bez konieczności płacenia cła.	NIE	TAK	NIE	NIE

ZADANIE NR 15

EUROPEJSKIE ZNAKI JAKOŚCI

W aktach prawnych UE wprowadzono surowe przepisy dotyczące oznakowania niektórych produktów, takich jak żywność, napoje i produkty kosmetyczne.

Etykiety mają chronić zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów oraz pomagać im w dokonywaniu świadomych wyborów. Bez odpowiedniego oznakowania produkt nie zostanie dopuszczony do obrotu.

1

Oznakowanie

CE jest znakiem bezpieczeństwa wskazującym, że produkt jest zgodny z normami UE w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony środowiska.

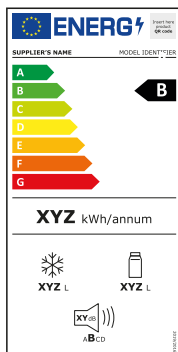
2

Oznakowanie ekologiczne UE

jest przyznawane produktom i usługom przyjaznym dla środowiska. Jest to dobrowolny system, który został wprowadzony w 1980 r. przepisami UE.

3

Etykieta energetyczna UE

informuje o tym, jak energooszczędne jest dane urządzenie w skali od A do G. Klasa A (zielona) jest najbardziej energooszczędna, a klasa G (czerwona) – najmniej. 1 marca 2021 r. wprowadzono zupełnie nową wersję tej etykiety dla niektórych kategorii produktów (lodówek, zamrażarek, zmywarek, pralek i telewizorów). Etykiety dla innych produktów zostaną wprowadzone w najbliższych latach.

4

Unijne logo

produkcji ekologicznej wskazuje, że dany produkt jest zgodny z przepisami UE dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. W przypadku produktów przetworzonych oznacza to, że co najmniej 95 proc. składników rolnych pochodzi z rolnictwa ekologicznego.

5

Trzy unijne znaki jakości

wskazują na cechy produktów spożywczych wynikające z obszaru geograficznego, na którym są produkowane, z ich tradycyjnego składu lub metody produkcji.

DOWIEDZ SIĘ, WIĘCEJ NA TEMAT UE

Kwiz internetowy „UE i ja”

Po przeczytaniu tej broszury wiecie już bardzo dużo na temat Unii Europejskiej. Teraz możecie sprawdzić swoją wiedzę w internetowym kwizie „UE i ja” i rzucić wyzwanie znajomym. Kwiz jest dostępny na tej stronie: europa.eu/!3wgc7J

Zobaczcie, kto zdobędzie najlepszy wynik!

Europa

Informacje o UE we wszystkich 24 językach urzędowych:

o european-union.europa.eu/index_pl

Kącik edukacyjny

Materiały dydaktyczne, gry i wiele innych informacji na temat Unii Europejskiej i jej działalności – dla nauczycieli, dzieci i młodzieży:

europa.eu/learning-corner/home_pl

Historia Unii Europejskiej

Informacje i filmy o historii UE:

▶ kalendarium UE

o europa.eu/learning-corner/eu-timeline/overview_pl

▶ pionierzy UE

europa.eu/european-union/about-eu/history_pl

Europejski Portal Młodzieżowy

Informacje na temat edukacji, pracy, podróży i wielu innych zagadnień ważnych dla młodzieży:

o http://europa.eu/youth/EU_pl

Twoja Europa

Pomoc i porady dla obywateli UE i ich rodzin:

europa.eu/youreurope/citizens/index_pl.htm

Publikacje Unii Europejskiej

Księgarnia internetowa zawiera wiele tytułów, plików PDF i e-książek w 24 językach urzędowych UE

o op.europa.eu/pl/web/general-publications/publications

UE w Twoim kraju

- ▶ Punkty Informacji Europejskiej znajdują się w całej Europie. Pytania można zadać telefonicznie (bezpłatny numer 00 800 6 7 8 9 10 11), pocztą elektroniczną lub osobiście w najbliższym punkcie informacyjnym: europa.eu/european-union/contact_pl

- ▶ Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej: https://commission.europa.eu/about-european-commission/contact/representations-member-states_pl

- ▶ Biura kontaktowe Parlamentu Europejskiego: www.europarl.europa.eu/at-your-service/pl/stay-informed/liaison-offices-in-your-country

UE w innych częściach świata

- ▶ Delegatury Unii Europejskiej: eeas.europa.eu/headquarters/headquartershomepage/area/geo_pl

Obserwuj Komisję Europejską w mediach społecznościowych

@europeancommission
[instagram.com/europeancommission](https://www.instagram.com/europeancommission)

Comisión Europea
[facebook.com/EuropeanCommission](https://www.facebook.com/EuropeanCommission)

#EU_Commission
twitter.com/eu_commission

EU Spotify
open.spotify.com/user/v7ra0as4ychfdatgcjt9nabh0

Czy ta publikacja zawiera użyteczne informacje? Napisz do nas:
comm-publi-feedback@ec.europa.eu

